

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 433dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyébként pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny fölvetetik 's pontosan közöltetik.

1844. Szerkesztésünk lesz gr. széchenyi István úr új-cyelusu közleményének megkezdésével lehető leghamarább szolgálhatni. Szerk.

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; Rúttkay B. 4; a telekdij ügyében, Hellebrandtől; a két garasos tervről, Rostytól; országgyűlési közlemény; kerületi ülések a megyei kicsapongások fekezése ügyében; Bácsmegeye: követjelentések körüli viták 's megyei levelezések Barsmegeye: országgyűlési pótlékutastások 's magányügyek; Csongrádmegeye: rabstatistikai adatok, követjelentések; Borsodmegeye: adatok a segélyosztó választmány eljárásáról; Zágrábmegeye: utóhangok a dec. 9iki zavar-gásról; nemzeti színházi czáfolat és újdonság; 's a t.)
A m e r i k a (Tyler elnök üzenete; mexikói hírek.)
S p a n y o l o r s z á g (az Eco ismét megjelent; adatok Oloza-gáról; párvialdal miniszter és táborfő között.)
A n g l i a (Cardigan-Paget botrányos pöre, spanyol kölesön és uszora; udvari hírek.)
F r a n c z i a o r s z á g (Saletkamraelölké választato tt; véle-mények a trónbeszédéről, algiri hírek.)
G ö r g o r s z á g (angol utasítás; válaszfólrás; a' nemzeti gyűlés ülései.)
Ertesítő.

Magyarország és Erdély

Ő cs. és apost. kir. felsége jeszenicezi Jankovics AntalNógrádmegyének volt alispánját Gömörmegeye főispáni helyettesévé méltóztatott legkegyelmesebben ki-nevezni.

Dec. 27dikén végezte földi pályáját: Rúttkay Boldizsár Turócmegeyének 1832. év óta főszolgabi-rája, életkora 43. évében. Aggastyán szülén, számos nyalijain, barátin 's ismerősén kívül, az elhunynak hálát fájdalmasan kesergik: özvegye Zmeskal Emma és négy árva gyermekei Paulina, Mórtez, Márton és Imre. Béke porainak, vigasztalás az elhagyottaknak!

A' két garasos tervről.

My way is to begin with the beginning.
Byron.

E' tervről megjelent cikkek tüstint nagy figyelmet gerjesztének, részszertint mivel az irta, a' ki írta, részszertint mivel olly színben mutatkoztak, hogy általok igen sok, sőt legtöbb bajainkon könnyű módon segí-hetünk; mi természetesb, mint hogy sokféle elméletekre 's gondolkodásra nyujtottak anyagot? mit tart róla a' közönség nem vizsgálom, 's csak saját véleményemnek leszek tolmáca. A' terv vázlata ez: nincs instructiónk országos és egyes gazdálkodásra, és pedig azért nincs, mert pénzünk nincs, ezt tehát előteremünök kell! ha-tos kamat drága, sőt az eddigi mód szerint országos nagy sommát úgy sem kapunk, tehát rendkívüli mód-hoz kell nyulnunk, t. i. adózáshoz. Ez kétféle lehet, v. hogy az egész sommát hajtsuk be egyenes adó utján, vagy kölesont veszünk, 's adó utján fizetjük a' kamato-kat egy kis törlesztési részszel. Miután a' tervben ki-vántatott 100 millió fizetési képességünket majd abso-lute felülmulja, jobb lesz a' könnyebbet választani 's így fizessünk minden holdtól évenként 2 garast 42 eszten-dön által 's meglesz az instructio, meglesz a' felvirág-zás! Így szedegettem össze a' terv velejét a' sok cikkből, mihez az is járul, hogy a' hova fordítást a' fizetési elv kimondása után az országgyűlés határozza el. — Nézetem szerint az országos pangás bizonyos, szin-te az is hogy azon segítni lehet, 's ezen törekedni min-den hazafi szent kötelessége, valamint hogy a' józan okosság mind az egyesek, mind az egész országtól azt kívánja, hogy ugyanazon czélt ugyanazon fokozatban elérő módok közül a' legolcsóbb választassék; ennél-fogva lehetetlen a' két garasos tervet — egy kivétel-lel — nem üdvözleni, mert feltéve hogy 1000 hold föl-det bírok, akkor subsidium formában tüstint vagy nem sok idő közben 2000 ftoft kell fizetnem, a' terv szerint pedig évenként 100 p.ftoft fizetek; már pedig bármikép esavarjam eszemet, gazdasági körülményinknél fogva elhíthetni magammal nem tudom, hogy könnyebb rám nézve egyszerre 2000 p.ftoft, mint évenként 100 p.ftoft fizetni, — mondám gazdasági tekintetben, mert töke-pénzi szempontból más lenne a' számítás. — Financiai-s tekintetben ezen terv nem ujság, mert kölesönök ál-tal földöztenek majd mindenütt az illynemű országos javítások, noha amortisatio nélkül, mert egyesek te-kinetében ez hasznos ugyan, de nem annyira országi-lag, mert mindig igaz marad, hogy az így kölesönadó sokat nyer, ezt p e d i g természetesen a' kölesönvevő veszti, ennélfogva csak nálunk ujság ez, kik mindig subsidium formában fizettünk egész sommákat, — ha-

nem tervben nem ujság, mert ha jól emlékezem, ezen lapok egyik cikkében isországos szükségekre kölesön-vétel ajánlatott, de szava elhangzott, 's más haszon belőle nem volt mint hogy egy valaki által en passant kigúnyoltatott, most azonban, hogy mélt. gr. Széchenyi István ur ezen eszmét felfogta, vagy szinte arra jutott, minő a' mozgás! minő a' forogás! ez sokféle elméle-tekre szolgálthat alkalmat.

Azonban, bár a' terv alapeszméjét helyeslem, még is megvallom, hogy ha egyikben azon megyék közül, mellyek közgyűléseiben jogom van részt vehetni, irán-ta indítvány tétetnék, azt egy mint eddig van előadva még nem pártolnám, mert azt egy országos nagy terv csak második részének tekintem, mellynek elsője még nincs előadva nem mondatik t. i. mi az, a' mire fizessünk? e'féle kérdéseket constitutionalis helyzetünkbeu annyival inkább szabad tenni, mivel a' franczia con-vent idejében, egy a' Revolutiontribunal által halálra ítéltetett, és szentelenség czime alatt megdorgáltatott polgár is azt mondá: ha már az ember fejét levágják, talán csak szabad kérdeni: miért? Annak előadása te-hát, mire fog ezen pénz fordítatni, elkerülhetlenül szük-séges lett volna, sőt igen fonákul cselekednék azon gazda, ki, látván hogy szüksége van instructióra, fel-venne p. o. 10 ezer ftoft 's azután számítaná ki: mennyi kell instructióra. Nem így kell számítani, hanem fon-tolóra venni: mi a' szükség, mennyi kívántatik ennek földözésére, 's annyit felvenni. Lehetnek ugyan néze-tek, mellyek gyakorlatilag az ellenkezőt látszanak ha-zánkban javasolni, mert midőn illyen instructio, p. o. egy vasut van szóban, tüstint ellenzésre talál azon me-gyék részéről, mellyek töle távol esnek, hanem jelen esetre ez nem alkalmazható, mert a' most felvenni ter-veztetett 100 milliót úgy kell felosztani, hogy az ország minden részeiben létesíttessék az, mire leginkább szük-ség van, ekkor meg fog szünni az egymással ellenke-zés, így tehát kidolgozott tervet kellett volna előter-jeszteni a' felett, mi fog ezen pénzből az alsó, mi a' köz-zép, mi a' felső megyék javára fordítatni; szinte olly intézetekre, mellyek az egészre vannak hatással, mint lenne polytechnicum, kereskedelmi társaság 's b. 's így teljes meggyőződés, hogyha egy cikkben olly számí-tás fordult volna elő, sok mostan tán hanyag, avagy ellenkező, pártolója lenne e' tervnek. — Ellenkezik az e'féle eljárás, mind a' magányos mind az alkotványos élet állandó gyakorlatával, mert ha valaki költség- el-vállalást kíván szabad emberektől, mondja meg mindig: mire? 's a' czél jóságának megmutatása által kívánja birni a' terv-elfogadásra. Titkolódzás illyenben káros hatású. Legujabb időkbén Peel Róbert a' gabna bevitelre iránt új törvényjavaslatot készített — gliding scale — midőn felőle csak azt tette közhírré, hogy terve kész, de parliament-megnyitás előtt senkivel sem közlendi, saját felekezete között is, noha ezen fölőtte nagy ha-talmat gyakorol, nagy lett a' megindulás 's nehezetés; sőt e' miatt róla torzképet is készített, mellyben Peel búbjós szereket használó kuruzslóhoz hasonlított. Igaz ugyan hogy távol vagyunk Franciaország és An-gliától, de kérdem: egy fizetési tervnek rokon elfoga-dása által közelítünk e' hozzájuk? — Állásunkat tekint-ve, a' fizetést, veszély nélkül, a' hova-fordítás meg-határozatása előtt, megállapítani nem lehet, mert a' m. tervező gr. ur maga panaszkodik hogy prókatori világ-ban élünk; már pedig megeshetnék, hogy fizetésre kö-telezettségünk után némelly prókátorok azt állíthatnák, hogy azt megmásítani nem lehet; midőn pedig a' p e n z dispositiójára jő a' sor, az ollyanokra fordítatnék, mi-ket a' fizetők sanior parsának többsége nem akart ak-kor, midőn a' fizetés iránt megegyezett, vagy nem lát-ná létesülni azt, a' miért egyedül vállalta el a' fizetést. Tudjuk minő tántoríthatlan nálunk a' közvélemény, és mit lehet agitatioval létesíteni, avagy megdönteni*).

Fel nem teszem a' m. gróf urról hogy illyen szá-mítása nem lenne készen, miért nem közli tehát? ez v. megegyezik a' többség nézetével, vagy nem; ha az el-ső: akkor az ügyet igen elősegíti 's egy stadiummal to-

*) Abban megegyezem ugyan, hogy nem kell minden kisebb érdeket tüstint meghatározni, de a' teen-dők vázlatát adni, 's így a' körnek, mellyben forogni fogunk, határit kitűzni mulhatlanul szükségesnek tekintem.

vább viszi; ha pedig nem, akkor úgy is haszontalan a' terv, mert a' legszigorubb leköteltetés esetében is tudna olly módokhoz nyulni a' többség, mellyek ha meg nem szüntethetnék is azt, legalább az egész indirect utak által paralyzálnák! Továbbá honi tapasztalás is felvilágosítást szolgálhat, hogy így nem lesz elfoga-dás, mert lám! midőn a' sült galambokat igérő pártnál fizetésre került a' sor, nem mozdult, 's megcsöknyös-sült a' faj, noha megmagyarázták és pedig sajnós pa-thosszal, hogy mire fogna fizetni; de haszontalan; ehez járul az is, hogy most több kívántatik töle, mint ak-kor, mert évenként 5 millió, holott ennyit, vagy nem sokkal többet tesz az egész ország házi adója, ennek pedig egy negyedével is meg lettek volna a' vezetők e-légedve, hogyan gondolja tehát, hogy a' csöknyös-ségre korbácsolt fajt illy mystificatioval lehessen meg-indítani? —

Tétetett azon kérdés is: mit mond erre a' kor-mány? szándékát tudni nem lehet, de szemes tervező-nek a' legroszabb eventualitást sem s z a b a d kihagyni számításából, 's ellenszerről kell gondoskodnia. Nem lehetne e' ezen esetben olly jószágokat a' számításból ki-hagyni, 's a' reájok esendett sommát a' többire kivetni? Kész számítással nem szolgálhatok ugyan, mivel azon-ban tudjuk, hogy a' korona egy hatod részét az orszá-gnak nem bírja, a' plus egy holdra alig tehet egy kraj-czárt; már pedig, ha a' terv olly jó, akkor ezen cse-kélyiségért ne hagyjunk vele fel. Ki hat krajczárt fi-zet, megadhat ön megrontása nélkül még egyet 's meg vagyok győződve, hogy ha azon jószágok az országos instructiók folytában tetemesben többet jövedelmeznek, a' korona is a' reá esendett sommát direct vagy indirect uton megtérítendő.

A' kivétési kulcsról 's más kezelési módokról elég idő lesz később tanakodni, 's így egész értekezésem rövid foglalata ez: határozatassék meg 1ször mire? 2szor: mennyit? 3szor minő arányban fizessünk? Né-zetem szerint e' tervnek ez logikai egymásutánja! — Rosty Zsigmond.

A' telekdij ügyében. (Beküldetett) A' Je-lenkor mult évi 97dik számában fölszólítja Széchenyi István gr. ur az olvasó közönséget, hogy a' telekdij eszméjéről mentül többen nyilatkozzanak, 's neveik igazi aláírásával is tanúsítsák, hogy mellyiket hagy-ják azon két idea közül inkább helyben: azt é mel-lyet ő, vagy azt, mellyet a' nagyobb párt ajánl a' hazának? Ezen felszólítás következtében, ámbár u-gyan alulirt nyilatkozó titkon magában számtalanszor, némelly gondolkodni szerető ismerősével pedig sok izben úgy okoskodott, hogy a' tisztelt gróf eszméjéről egyebet mondani nem lehetne, mint azt, hogy „om-ne tulit punctum“; de miután emberi természetünk-nél fogva e' világon minden jónak ellenségei vannak, úgy természetes, hogy ennek is ócsárlóji, ellenkezőji, sőt gúnyolóji is legyenek, — minek ismét az természetes következése, hogy a' legjobb ügynek is hanyatlani kell, ha más részről védőji, támogatóji, pártolóji nem akad-nak. A' jelen ügyre nézve részszertint az utóbbiak köz-zé sorolván magamat, bár csekély hatással, de hők-bellel 's tökéletes meggyőződéssel sikra állok, 's e' telekdiji eszme mellett buzgólkodva, részszertint egyene-sen kinyilatkoztatom, hogy ohajtánám, ha a' telekdiji eszme mentülelőbb testté válnék! — ohajtom pedig azért, hogy az reánk nézve szükséges, tanácsos, üdvös. —

S z ü k s é g s, mondom, mert e' nélkül nem-zeti jóllétünk nem gyarapodhatik, hanem csak tengő állapotban marad, nem levén, nem mondom elegendő, de csak némi fundusa is ezernyi szükségéi földözésire. Mert tudjuk, hogy a' nemesi birtok után még mind-eddig semmi sem folyván a' nemzet pénztárába, vala-mi nagyszerűt kezdeni, annál kevesbbé pedig létesí-teni képesek nem vagyunk; ha pedig a' házi adónak egy részét elvállalnók is, azzal még a' szükségesek földözésire elegendő fundus nem alakulna, sőt csak oda vezetne bennünket, hogy a' magyar nemességet, ki-vált a' birtokost, igen is rá szoktattuk, rá vettük az adó-fizetésre; de érdemlett jutalmul neki egyebet nem hagyunk, a' multa való szomorú emlékeztetnél, 's idők és körülmények változtával terhének nagyob-bodásánál. — És vajjon mind ezekért milly élvezetben

részesülne? Talán azt gondoljuk: hogy az illy módon fizetett adóból, jó karbani utak, csatornák, vaspályák, hasznos intézetek 'sa' t. kerülnének ki? Koránsem: hanem főlemészetnek az nagyobbára kisebb tekintetű szükségekre toldozások 's foltozásokra, hidacsákakra, megszapordott hivatalokodó egyedek fizetésire, czifrább, sujtásosabb cselédtartásra, előfogatokra, utazásokra 's ezekhez hasonlókra, csak vérünk kellőképeni emelésére 's nemzeti jóllét felvirulására nem. Szükséges tehát véleményem szerint, hogy a' nagyszerű dolgok létesítésére nagyszerű módon áldozunk, melly-nél alkalmasat 's igazságosat a' telekdíj eszménél aligha találhatunk.

Tanácsos mondám másodsor, mert a' pangásból szabadulásnak indult nemzethez illő áldozatot hozván a' haza oltárára, nagyobb akadályokon is könnyű lesz diadalmaskodnunk, 's időben nyervén, termőfánk édes gyümölcsét, mi is, kik azt ültettük 's derekas ápolással elősegítettük, élvezni fogjuk, holott csekély áldozatokkal még ivadékaink sem boldogulának. — Az adónak, értem a' házi adónak, egy része elvállalásával, továbbá, meg lenne vágva a' nemzet erősbjeinek ere, 's a' Hercules ez által előbb utóbb elvérzenék; mert akadnak 's lesznek majd olly politicus orvosai, kik meggyógyulásával mit sem gondolván, csak kiűzött czéjlok felé fognak sietni, hogy annál előbb, de észrevehetlenül, sirjához vezessék őt. Tanácsos nekünk a' telekdíjjal megbarátkoznunk a' kormány irányában is; mert ennek érdekében fekszik, az adót nemességünkkel, (kivált a' birtokos nemességgel) elvállaltatni, hogy többi népei állása ez által megközelíttessék 's igazgatásuk könnyebbíttessék. De hazánk előszülöttjeire nézve aligha jót szülne ez, és méltán félhetni, hogy illy úton az alkotvány sarkaiban megrozátának, később gyengítettnek, végre eltemetettnek. Mert ki nem emlékezik azon szégyes mesére, hogy a' vágóra vitt juhnyáj kolomphordó előljárója, erejökben bizván, intették áldozatra szánt gyengébb társait, hogy közös erővel, mig az alkalom el nem surran, és számukban nem fogyatkoznak, álljanak ellen az őket székre hurezoló husvágónak; de nem bírhatván erre az áldozatra szánt csoportot (mert a' részenkint történt szemelések bátorították a' fenmaradtakat) apródonkint végtére csakugyan elenyésztek, holott, ha annak idejében észkre jöven vezér-kosaik tanácsát követték volna, el nem veszendettek. — Visszamenvén a' telekdíj eszméjére, állítani bátorodom, hogy az nemzetünkre nézve:

Üdvös is; mert ez, egy ember-életnyomra levén számítva, a' nemzet életben csak egy időpercz, melly illy nagyszerű tárgyban tekintet sem érdemel, — és az adózás eszméje is első generatióval kihal. Viszszafordul tehát akkor ismét a' mostani szabad állapot, vissza lesz nyerve a' sokak által nem ok nélkül annyira tisztelt ősi szabad alkotvány, a' nélkül, hogy örökös adózás alá vetnők magunkat, és mégis fősziükségünknek eleget tevén, hazánk jólléte alapját megvetvén, azt örökre biztosítottuk is. Akkor nemcsak a' büntető t. könyv meghozatalaután szükségessékké vált büntőcselekedésszerűen 's elegendő számmal építhetjük; hanem a' budapesti lánchidat is a' társaságtól visszaválthatjuk, úgy hogy nemes, nem nemes egyiránt szabadon járhasson rajta, 's a' nemes mindenütt, a' nem nemes pedig legalább itt élvezhesse részlegesen tökéletes szabadsága édenjét. — És így bármely más módot kísértenék is meg hazánk felruházási ügyében, aligha találhatnánk egy is, melly sikeresebben, gyorsabban, 's üdvösebben hatna e' hon javára, mint a' Széchenyi gróf telekdíj eszméje, mellyből indirecte az is következnek, hogy az örökös adó elkerülése mellett, még az uszoráskodásnak is torka metszetnek; mert a' hönflak a' nemzet alappénzéből elegendő bátorság nyújtásával, szükség eseteiben kölcsönpenzt kapnának, 's nem lennének kénytelenek nagy procentek fizetése által magokat tönkre juttatni.

Igaz ugyan, hogy ez üdvös eszme ellen hazánk némelly nagyobb kapacitásai is tesznek már némelly ellenvetéseket, 's nem rég Desseffy Emil gr. ur, ki e-leinte az indirect adó mellett harszolt, azt veszi észre, hogy a' telekdíj-rendelő törv. alkotása is már tömérdék akadályal járna, — 's ha létre jőne is az, annak fogantatása majd majd lehetetlen 's a' kamatra kiadandó 90 millió nem fogná e' dolgot nagyon ösztönözni? — továbbá, hogy a' telekdíj csak a' birtokost sujtván, a' kaputost rovatlan hagyja; 's végre, hogy azt most mindjárt foganatba venni fölülte nehéz lenne. De a' mi az első ellenvetést illeti, a' törvény alkotása csak magától a' nemzettől, melly magán segíteni akar, függ, — annak sikerítését pedig a' törv. szentsége könnyítvén, a' végrehajtó hatalom egyenes feladata és szoros kötelessége, — a' 90. millió kamat-

rai kiadásában a' jó rend 's világos rendelés minden bonyolulatnak elejét venné — az pedig, hogy a' kaputos a' telekdíj eszme mellett hont illető áldozatoktól ment ne maradjon, azzal üttethetnek helyre, ha az illyes egyedek bizonyos mérték 's arány szerint adóztatnának meg; végtére pedig az illy értelemben alkotandó törvény azonnali foganatba vételét csak azon esetben lehetne akadályokkal összekötöttnek tartani, ha ezen törvény meghozatalára valami külső hatalom kényszerítete volna a' nemzetet. És így nézetem szerint nem állván a' fen előadott nehézségek, bátran ismérkedhetünk meg a' telekdíj eszméjével, 's ha vele egyszer megbarátkoztunk, reményünk lehet, hogy tőle vonakodni nem fogunk, annálkevésbbé fogunk pedig idegenkedni tőle, mivel a' P. Hirlap felkes szerkesztője is a' hozzá tartozó szabad elvű többséggel együtt, most közelebb tett nyilatkozata szerint, mind azt, a' mi jó's hazánknak hasznos, előmozdítani kész, sőt hazafüli kötelességének isméri. Hel-lebranth János b. csabai közbirtokos.

Országgyűlési közlemény.

A' CXXIXdik kerületi ülésben, jan. 3kán a' szönyegen forgó megyei kicsapongási vál. munkálatban a' 128dik kerületi ülés határozatánál fogva ten-ni kellett változtatások még meg nem törtévént, az el-nökség javaslatára a' ker. RRdek a' munkálat 3dik fe-jezete 58 — 65 §-nak, mint ama módosításokkal szor-os összefüggésben levőknek mellőztével, a' követvá-lasztásról szóló szakaszokat vevék tárgyalás alá. 'S e' szerint a' munkálat következő szakaszai kerültek vizs-gálat alá: „Második szakasz. Az országgyűlési követ-választásról. 67. §. Mindazok, mik a' tisztujtást meg-előzőleg vagy annak folyamata alatt történhető vissza-élések 's rendeltenség megakadályozására, 's a' törté-nt kihágások rögtön és szigoron megfenyítésére, mint szintén a' választókra nézve is a' felebbi szakaszban rendeltetvők, az országgyűlési követválasztásra is kiterjeszettek. 68 §. A' megyei követség csupán a' vá-lasztók többsége bizodalmanak lehetvén kifolyása: ere-re, minden esetben, a' jelenlevő választók felénél több-nek szavazata, v. is általános (absoluta) többség kíván-tatik. Követé választathatik minden, ki a' birói hiva-talra választathatási felebb a' 15d. §ban meghatározott képességgel bír. 69. §. Követválasztásnál olly kijelö-lésnek, mint a' tisztujtásnál rendeltetvők, helye nem levén: ennek a' 70. és 71. §§ban meghatározott mód-dal, mindig titkos szavazás által, mindegyik követre nézve külön 's egymásután kell megtörténni. A' követ visszahívása csak előre közgyűlésileg kütüzött és tár-gya kitételével közhírré tett külön közgyűlésen, csu-pán titkos szavazás útján eshetik meg. Felkiáltás vagy a' törvényben meghatározottól különböző mód általi kö-vetválasztás, vagy visszahívás érvénytelen. 70. §. A' megyebeli választók rendes összejáratásának, a' tiszt-ujtásra nézve a' 25. §ban meghatározott móddal, kö-vetválasztás előtt is végezhe kellvén vitetni: ha a' kö-vetségre a' közvélemény által kütüzötték, vagy gyűlé-sileg szóba hozattak száma ötnél többre nem menne, ezek nevei a' 33. és 34. §ban megirt móddal külön szí-nü ládák fölibe helyezettvén, 's ugyan megfelelő színü táblákra is kifüggesztvén: rájuk nézve a' titkos sza-vazásnak azonnal el kell kezdetni 's ugy mint a' tiszt-ujtásra nézve a' 34d. §ban meghatározottat, végez-hetvén. — Az így általános többséget nyert egyed, a' megye választott egyik követének tekintendő. Ha kö-zülők a' szavazó választók felénél több szavazata egyikre sem esett: a' legtöbb szavazatot nyert két egyedre, ugyan-olly titkos szavazás ismétlendő. — A' másik követi helyre nézve a' választásnak hasonló móddal kell meg-történni. 71. §. Ha a' követek küldésére nézve a' vé-lemények ötnél többre szétágaznának, minél kevésbbé érdekelt 's a' köz bizodalmat minden esetre hiven ke-zelendő tagokból álló egy vagy illetoleg több küldött-ség nevezessék a' közgyűlésen, melly a' 21. §ban meg-határozott esküt letévén, előre a' választóknak, a' 34. és 35. §ban érdekelt összejáratás nyomán, és ott megha-tározott renddel, nyiltan, egyedül arra kell szavazniok, kiknek neveit akarják a' szavazatládák fölibe kütüzetni? Az így legtöbb szavazatot nyert két egyed nevei külön színü szavazat-ládák fölé helyezettvén, 's megfe-lelő színü táblákra is kifüggesztvén: a' titkos sza-vazásnak, e' két egyed felett, ugy mint a' tisztujtás-ra nézve meghatározottat, kell megtörténni, 's a' kö-zülők általános többséget nyert, a' megye megválasz-tott egyik követének tekintendő. A' másik követi hely-re nézve is, mind a' kütüző nyilt mind a' megválasztó titkos szavazásoknak az előbbihez egészen ha s o n l ó móddal kell véghez menni.

Harmadik szakasz. A' gyűlésekről. 72. §. Mind-azok, mik a' szavazat-vásárlásra, a' gyűlés helyén il-

lendő megjelenésre, a' jó rend 's kellő csend fentar-tására, a' rendtelenség elhárítására, a' rendbontók v. épen lázadást szerzők rögtöni szigoru megfenyítésére nézve a' tisztujtást illetoleg az első szakaszban ren-deltetvők: a' megyei gyűlésekre is kiterjeszettek. 73. §. Mik a' széksértéstől a' büntető törvénykönyvben ál-talában foglaltatvák: különösen a' megyei gyűlési ta-nácskozásokra nézve is értendők. 74. §. A' tanácsko-zási tárgyak felvételére — bizonyos osztályzat szerint — előre sorozatot megállapítani, újabb indítványozásra is időt határozni — 's mind ezt a' körülmények szerint megváltoztatni, a' megyék helyhatósági jogai közé tar-tozik. — A' megállapított sorozatot tétleg megron-tani vagy a' felvett tárgy feletti tanácskozás befejezteté-se előtt mást indítványozni, avagy vitatni — tilalmas. Ha e' rendbontás bármelyik neme — elnöki rendre iga-zítás után is — folytattatnék, a' felebb érdekelt szék-sértés büntetésének leend helye. 75. §. Kiki azon sort mellyben az elnökségnek magát a' gyűlésen a' szözlásra tárgyanakint jelenti, 's ez — vagy a' megyei Rendek e' végre megbízottja — által följegyeztetett, szoroson megtartani, 's az előtte szólónak beszéde végeztét be-várni köteles. Illy feljegyzés nélküli szözlásra joga csak az elnöknek van. Ki sorküli szözlása miatt az elnök ál-tal rendre utasítottván, annak nem engedelmeskedik: mint széksértő nyomban büntetendő. 76. §. A' tanácsko-zásra kívánt csenddel és szabadsággal össze nem fér-hető zaj, vagy épen lárma esetében az elnök által fel-emelendő nemzeti színü zászlócska jelképe a' nemzet és ennek törvénye nevében csendre való ünnepélyes inte-tésnek. Ki ennek nyomban nem engedelmeskedik, rö-gtön széksértés büntetése alá vonassék. 77. §. Bármely rendtelenség elkövetőjét rendre inteni az elnök joga és kötelessége; a' tanácskozási jó rend fentartásáért ez felelős. 78. §. Minden számosabb gyűlés kezdetével az elnök elegendő számú csendtisztet ne ve z, kiket a' tisztujtásra nézve az 51. §ban rendelt hasonló jogai és kötelessége illet. Ki a' csendtiszt ünnepélyes fel-szólításának nem engedelmeskedik, a' tanácskozás hely-éről megyei közérővel is eltávolítandó 's fenytékének elvétele végett nyomban a' megyei perbefogó szék eli-be állítandó. Ez a' szerint fog eljárni, mint a' tisztuj-tásokat illetoleg az őrszék az 52. §ban fel van hatal-mazva. 79. §. Ha a' tanácskozási csend és rend vala-melly tömeg által tétleg olly móddal zavartatnék, hogy a' tanácskozás folytatása lehetlenné válnék, 's az el-nöki és csendtiszt ünnepélyes felszólítás is sikeretlen maradna: ez főlebb az 53. §ban érdekelt lázadás ese-tének tekintendő, 's az ott megirt eljárásnak leend he-lye. 80. §. Mielőtt a' lázadás rögtöni lecsalítására kívántató rendkívüli fegyveres erő használtathatnék, a' gyűlést az elnök tartozik eloszlatni. Illy elnöki kijelen-tés után az nap semmiféle végzés érvényesen nem ho-zathatik. A' napi gyűlés eloszlatása esetében köteles az elnök más napra folytatlatagos gyűlést még az eloszlat-as napján kütüzni, 's ezt közhírré tétetni. 81. §. Me-gyei gyűlésekben mindazoknak van számítható szava-zatuk, kik a' 22. 24. §§. rendeletéhez képest választá-si joggal bírnak, hahogy életkoruk 24dik évét már be-töltötték, és véleményüket érthetőleg előadják; ugyszintén a' megyében fe k v ő avagy birtokos mindazon szabad községeknek, mellyek minden urbéri tartozá-sok alól magokat bármikép örökre megváltották, az il-leto megyék elrendelése szerint, olly móddal, mint a' tanácskozási képviselőkre nézve a' 14. §. rendelte-tett, a' népesség arányához képest községenkint legfő-lebb 50 képviselőji. Ezekre a' 22. 's 24. §§. kített kellekek hasonlóul kiterjesztvén: a' községekben, vagy annak határában házat, vagy fekvő javakat bírók, 's a' választáson jelenlevő helybeli lakosok egyenkint számítható szavazatával, külsőkből is szabadon válasz-tandók. Urasági tiszték, habár nemesek is, uraik dol-gában; harmad izen belől levő atyafiak, vagy sógorok, atyjokfiak ügyében; bármikép rdeklettek saját dolgaik-ban, végre mindazok, kik szavazattól ítélet által fosz-tattak meg, annak tartalmához képest, nem bírnak sza-vazattal. 82. §. Mig minden feljegyzett nem nyilatko-zott, ha a' hátralevők a' szözlástól elnöki megkérdeztésre el nem állanak: a' végzés ki nem mondathatik. Ennek kimondásában a' 81. §. rendeletéhez képest egyenkint szözlottak többségére lehet csak tekintet. Felkiáltással vagy külön részekre oszlással végzés érvényesen nem hozathatik. A' szözlők többsége szerint tett elnöki ki-mondás köz végzésnek tekintendő. 83. §. Megyei gyű-léseken csupán jelenlevők határozván: ezekbeni szava-zásra nézve semmiféle megbízatásnak hely nem adatik. Ezen szakaszokra nézve tétetlek ugyan módosítási ja-vaslatok, 's némelly rokontárgy indítványok, de visz-hangra csak kevés talált; jelesen egy követ azon javas-

lata, hogy a' gások köréből módosítás vá-mányhoz; to-§ban kitétt 2-ség által lön a' követválas is, mint ez a' dik szakasz szerkezet az ne vezettség egyik megye k megyéjében is hol, ha vala-pitni nem leh-vet, ha illy in-jobb az egész csak némelly megszüntetni ténik semmi ja-sa rejlik. A' kon kívül mai-tetett, mint m-lási késedelm-te arra nézve rosi munkálat-nök ö nmelt. CXXIXk k-lentést tön az a' RRék ohaj-domásul vitt orsz. ülést ill-hivásatul sem hogy a' RR í-tal okozott fa-addig, mig e' g-hülést nyeren-nak viseltetn-városok rend-folást igénye-jelentő nmél-mi mellékes e-miféle változt-do nem is tört-gok által alá-RRet, ne szo-egy pár napig-lult ügy kedv-tudósítása me-csaladját szor-ébreztesse a' gy-gyak t) máso-RRekhez a' k-lyozása iránt, sít illeto es-i-ló czy Lászl-gye követei m-lentését. Azu-sodizenetet, t-ént rá nézve s-vaslat, 's e' s-nélkül elfoga-ricz Zilah vár-nyét olvasá a'mányak; V-t-kicsapongás-hoz visszautas-mellyeknek t-CXXIXdik ke-nevelési vála-a' választmán-nem már könyv-az néhány nap-sá ezután Vuk-megyei kicsa-mányhoz viss-résztét, melly-pongási ténye-az eziránti tan-
Fölírás a' katonai csele-ország-
Felséges 3. t. ez. által a' származó terhe-azok törvényes-keedésre kiküld-nem csekély me-kincstár részér

lata, hogy a' 77—79. §ok, mint szorosán a' kicsapongások körébe tartozók, a' dec. 21ki határozat nyomán módosítás végett szinte visszautasítottanak a' választmányhoz; továbbá egy másik tagé, melly szerint a' 81. §ban kitett 24 év helyett 20 lételessék, mi szavazati többség által lön határozott; végre egy harmadiké, hogy a' követválasztás módja állapíttassék meg a' megyéknél is, mint ez a' városi rendezetről készült munkálat 39-dik szakaszában elhatározott. — Történt kifogás a' szerkezet azon része ellen is, hogy a' gyűlésből senki ne vezettessék ki, az eziránti intézkedést azonban egyik megye követe annyival szükségesnek látta, mert megyéjében is fordult elő szükség, s fordulhat elő bárhol, ha valamely ittas garázdálkodót másképp lecsilapítani nem lehet. Különben is; megjegyzé egy másik követe, ha illy intézkedéseket tenni nem akarunk, akkor jobb az egész munkálatot mellőznünk, mert egyoldalú s csak némely részben kielégítő rendeletek a' zavarokat megszüntetni nem fogják, főleg, ha épen ott nem történik semmi javítás, hol a' zavargások tényleges forrása rejlik. A' módosítás végett visszautasított szakaszokon kívül mai ülésben a' munkálat vizsgálata bevégeztetett, mint már említők. — Az orsz. naplónak nyomtatási késedelme ujjal szoba jött, s ez iránt, ugy szinte arra nézve is, hogy 4kén orsz. ülés tartassék, a' városi munkálat felvétele végett a' ker. elnökség személyenként ö nmélt. megkérte végett bizott meg.

CXXXIX kerül ülés jan. 4kén megnyitásával jelentést tön az elnökség, mikép megbízása szerint a' RRek ohajtásit személyenként ö nméltóságának tudomásul vitte, s köv. választ nyert: névszerint az orsz. ülést illetőleg, hogy ö nmlgát orsz. ülés egybehívásául semmi sem tartóztatja, reméllyi azonban, hogy a' RR figyelembe véve azon kettős csapás által okozott fájdalmas hatást, melly családját érte, addig, míg o'gyászeset által sebzett keble némi enyhülést nyerend, annál inkább engedékenységgel fognak viseltetni, mivel olly nagyszerű tárgy, mint a' városok rendezete iránti munkálat, komoly megfontolást igényel. Az orsz. ülések naplója ügyében kijelenté ö nméltósága, hogy annak megjelenését semmi mellékes cél nem akadályoztatja, s abban semmiféle változtatás vagy esonkítás törtönni nem fog, de nem is történhetik, miután már az illető bíráló tagok által aláírva s hitelesítve van; kéri azonban a' RRt, ne szorgalmazkák annak megjelenését még egy pár napig s reményli, hogy o' közben a' bonyolult ügy kedvező kifejlődést nyerend. Az elnökség tudósítása megnyugtató a' Rendeket, s az ö nmlga családját szomorítólag sújtó csapás közös részvételt ébreszte a' gyűlekezeten. A' napi rendre tűzött tárgyak (1) másodüzenete a' KK. és RReknek a' m. fő-RRekhez a' kerületi napló kinyomatásának akadályozása iránt, és 2) az országgyűlés évenkint tartásit illető es-i indítvány. Ezeket előzőleg olvasá P a l o c z y László, a' verif. választmányának Békésmegye követei megbízólevele átvizsgálául szóló jelentését. Azután G h i c z y Kálmán az érintett másodüzenetet, de sem első, sem másodizben nem történt rá nézve semmi észrevétel vagy módosítási javaslat, s e' szerint az egész szerkezet változtatás nélkül elfogadtaték. Köv. S z e n t k i r á l y i M ó r i o z Zilah városa folyamodására készített véleményét olvasá a' városi ügyben munkálkodott választmányának; V u k o v i c s Szabasz pedig a' megyei kicsapongásokról szóló munkálatnak a' választmányhoz visszautasított szakaszaiban tett módosításokat, mellyeknek tárgyalatása más napra halasztván, a' CXXXIX kerül. ülésben jan. 5. jelentést tön a' népnevelési választmányi elnök, Bezerédj István, hogy a' választmány munkálatát nemcsak bevégezte, hanem már kinyomatása iránt is gondoskodék, s így az néhány nap mulva elhagyandja a' sajtót. Fölölvásá ezután Vukovics Szabasz, mint illetékes jegyző, a' megyei kicsapongások munkálatának a' választmányhoz visszautasítva volt s most már módosított részét, mellyben a' crim. codex rendeletei a' kicsapongási tények megfenyítésére alkalmaztatvák, de az eziránti tanácskozás e' napon nem végeztetett el.

Fölírási javaslat az 1840. 3. t. cz. által a' katonai élelmezés és szállásolás tárgyában kiküldött országos választmány jelentése iránt.

Felséges 'stb. Tanácskozás alá vevén az 1840. 3. t. cz. által a' katonai élelmezésből és szállásolásból származó terhek megszüntetése végett, a' mennyiben azok törvényesek, a' kir. kincstárral eszközendő egyezkedésre kiküldött országos választmányának jelentését, nem csakély megütöközéssel értettük, miszerint a' kir. kincstár részéről kinevezett kiküldöttek az országos

választmány által annak kijelentésére felszólíttván, hogy a' katonai élelmezésből származó terhek megváltása fejében a' kincstár által minő megváltási somma kívántatik? miután előbb azon kérdés megfontolását indítványozták: vajjon nem lenne- e' célszerűbb a' mostani élelmezési módot a' divatozó visszaélésektől megtisztítva tovább is megtartani? utóbb pedig a' megváltás fejében megállapítandó pénzbeli sommának az adózó nép közötti igazságosabb felosztását, rendes és pontos behajtásának biztosítását s azt szorgalmazták, hogy a' megváltási somma a' közadótól elkülönözve kezeltessék; végre nyíltan kijelentették, hogy hatáskörük egyedül a' szükséges adatok előmutatására terjedvén, a' megváltási somma iránt egyezkedésbe nem bocsátkozhatnak. Az 1840. 3. t. cz. világos szavai szerint, az országos választmány egyenesen a' katonatartással összekötött terhek megszüntetése végett a' kir. kincstárral eszközendő egyezkedésre levén kiküldve, minthogy ez egyezkedést a' másik egyezkedő félnek a' k. kincstárnak közbejötté nélkül eszközölhetőnek a' törvény föl nem tehető, kétség alá nem vonhatik, hogy nem csupán a' adatok előmutatására, hanem az említett terhek megváltása iránti egyezkedésre is volt a' törvény értelmében a' kir. kincstár részéről küldöttség nevezendő; s e' nézetből indultak ki magok a' kincstár részéről kiküldött egyedek is, midőn az országos választmány előtti legelső nyilatkozásukban annak további munkálkodására nézve olly nehézségeket tevénék, mellyeket nem tehetek, ha törvényes hatáskörük csupán adatok előmutatására terjedett.

Igaz ugyan, hogy az ismételve említett 1840. 3. t. cz. 150 szakasza a' szükséges adatok előmutatása végett kinevezendő kincstári egyedekről szól, s kérdés alá nem is vétetik, hogy az országos választmányhoz kincstári egyedek e' célból is kinevezendők valának; miután azonban az országos választmány nemcsak adatok gyűjtésére, hanem a' kincstárral eszközendő egyezkedésre is volt kiküldve, ha célszerűnek nem láttatott, hogy az adatok előmutatására kinevezett egyedek egyzersmind az egyezkedés eszközzésére is felhatalmaztassanak, e' végre a' kincstár részéről más küldötteket nevezni lehetett, s a' törvény értelmében nevezni kellett volna is. — A' kincstári küldöttek által a' katonatartással egybekötött terhek megváltásának föltételei gyanánt az országos választmányának tanácskozás végett előterjesztett kívánatok szinte nem szolgálhattak elégséges okul arra, hogy a' kir. kincstár a' kérdéses terhek megszüntetése végett, a' megváltási somma kijelentése mellett egyezkedésbe ne bocsátkozzék; mert minden ezen tekintetek felségednek 1840. január 4kén az országos RRhez kiadott kegy. kir. válaszában már megemlítté valának; mégis mind a' mellett, hogy az ország RRei ugyanazon évi sz. György hava 14kén kelt alázaatos felírásukban nyilván kijelentették: miszerint a' megváltási sommát a' törvény s a' végrehajtó hatalom törvényes hatósága által elegendőképen biztosítva találják; a' megváltási somma felosztásának kulcsa iránt pedig előbb, mint a' megváltás iránti egyezkedés létesült, tanácskozni időelőttinek vélik. Felséged 1840. apr. 30ról kelt k. k. válaszában megnyugodva ezen, hogy a' megváltási somma felosztásának kérdése a' megváltás iránt létesülendő egység után tárgyalassék, az országos választmány csak azon hatáskörrel és utasítással leendő kiküldetésében, mellyet a' többször említett 1840. 3. t. cz. magában foglal, kegy. megegyezni méltóztatott.

A' katonatartással egybekötött terhek megszüntetésének érdemében ezen terhek megváltása iránti egyezkedés levén e' szerint felségednek s az ország RR-einek kölcsönös megegyesüléseül s az 1840. 3. t. cz. által a' teendő első lépésül kijelölve, s e' nélkül e' tárgyban különben is biztosan előrehaladni nem lehetvén, helyeseljük az országos választmány eljárását, melly szerint ezen terhek megszüntetése iránt a' kir. kincstárral eszközendő egyezkedést kiküldetésének legtöbb céljául tekintve, a' megváltási somma iránti nyilatkozásra a' kincstári küldötteket munkálkodása kezdetén mindjárt felszólította, s miután az országos választmány ezen felszólítása siker nélkül maradt, az 1840. 3. t. cz. pedig határozottan rendelné, de az adózó nép java is sürgetőleg kívánna, hogy ezen egész tárgy a' jelen országgyűlésen végképen elintéztessék; azért szükségesnek látjuk, hogy az országgyűlés folyamatja alatt pótolassék, a' mi az országos választmány munkálkodásának alkalmával elmulasztott, s felségedet mély tisztelettel kérjük, miszerint bizonyos egyedeket olly felhatalmazással minélelőbb kinevezni kegyesen méltóztassék, hogy azok a' katonatartás és szállásolással egybekötött terhek megszüntetésére nézve, a' men-

nyiben azok eddig is a' törvénnyel nem ellenkeztek, a' kincstárnak netalán adandó kárpótlás iránt az ország Rendei által megkivántató utasítással szinte kiküldendő országos választmánnyal még ez országgyűlés folyamatja alatt értekezésbe bocsátkozzanak, e' végett azon sommát, mellyet a' kir. kincstár az említett terhek megváltásaért mind összesen, mind különösen azok egyes nemeire nézve is kíván, határozottan kijelentsék, hogy e' képen ezen tárgy, mellynek elhatározását az adózó nép régtől fogva ohajtva várja, s mellyet annak romlása nélkül még tovább is szabályozatlanul hagyni nem lehet, még ez országgyűlés alatt a' törvény rendelése szerint tökéletesen elintéztessék. Kik egyébiránt 'stb.

Borzasztó felfűdözés. — Reményem, nem sok ellenzőre találók, ha azt állítom, hogy kedves hazánkra napjainkban az „Uzsorahon“ cím nem volna helytelen; azonban a' közönség előtt még is újság lesz, hogy az ifjuságnak uszora általi megromlására nyilvános jótékony intézetek használtatnak, és pedig olly eszközül, melly a' törvényhozás által a' kiskorúak, és pénzadály verszopók között felállított egyedüli védfalat is lerombolja! Az eljárás ez: kiskorú által elfogadott váltóban a' kiadási nap olly időre tétetik az olly pénzüpiózákat által, mellyben az a' teljes kort vagyis 24dik évét meghaladta, vagy a' kiskorú csak a' sommát és elfogadást írja maga, a' többi üres hely pedig mások által töltetik be, és pedig hogyan? még nem is tudhatja. Ezután az ifju élete ezen sommára az életbiztosító intézetnél biztosíttatik; ha tehát az ifju meghal, az intézet fizet; ha pedig életben marad, ö szoríttatik elégtételre. Használ e' illy esetben a' revocatio, s a' szigorú váltótörvények fogják e' váltó-tulajdonos kötelességévé tenni azon körülmény bebizonyítását, hogy a' kibocsátás már nagykorúságban történt, kivált ha a' revocatioiban a' váltó egész tartalma elő nem adathatik? nagy kérdés; — az pedig minden esetre szomorú, hogy minden illyes veszélyezés ellen vagyon az uszora részire biztosítás. Ezt sz. k. Pest városa nemes tanácsának adatokkal ellátva, teendő intézkedés végett bejelenteni lelkiismereti kötelességemnek tartottam. *) Véleményem szerint ezen ármányt az által szüntethetni meg, ha az életbiztosító-intézeti agentiaik a' város vagy tvényhatóság részéről felszólíttatnak, hogy kiskorúaknak életét szülék, avagy gondnokok megegyezése, s befolyása nélkül, biztosítani ne merészeljék. Ha gondolhatnám, hogy eszközlésem által csak egy illyes megromlás meggátoltatik, v elháríttatik, fáradságomat bőven tartanám megjutalmaztatva. Rosty Zsigmond.

Nemzetiszínház. A' nemzeti színház igazgatósága, némelly alaptalan hírek megezőfolására szükségesnek látja nyilvánítni, 1ször hogy a' már eddig előadatokon s „Kalandoron“ kül, egyetlen egy új eredeti darab sincs hozzá beküldve, melly az eredeti színműveket vizsgáló választmány által előadásra el volna fogadva; ennél fogva azon bizonyos eredeti színművek, mellyek előadására némellyek az igazgatóságot felszólíttatni jónak látták s mellyeket itt kiméletből megneveztetni nem akar, az illető választmány által előadásra méltóknak nem találtattak, 2szor: hogy a' „Kalandor“ diszítvényei, nem januárban, mint a' „Világban“ mondatik, hanem december közepén kezdettek festetni, azaz, mihelyt a' tervrajzok elkészültek, hozzá a' szükséges szerek bevásároltattak, s az előtte adatott két eredeti színműhöz megkivántató egypár diszítvény elkészült, mellyeknek adatását az igazgatóság annál kevésbbé gondolta igazságosnak hátráltatni több hónapig, t. i. mig a' „Kalandor“ diszítvényei elkészülhetek volna, minthogy az egyik, (A' szökött katona) vele, a' másik pedig (Még egy tisztujítás) előadás végett előtte fogadtatott el. Hogy a' színházi festőteremben, szűk léte miatt, csak egy festő dolgozhatik, s a' csekély világozottság miatt téli napokon csak 4—5 óraig, azt hiábál senki nem fogja az igazgatóságnak tulajdonítani. Ebből látható egyzersmind, a' többször említett diszítvények készülete alatt, miért adatott „Gerő“, s miért fog még egy pár új színmű adatni, de mind ollyan, mellyekhez semmi új diszítvény nem kívántatik? — mert nem akar az igazgatóság, bizonyos urak elvét követve, saját és a' t. cz. közönség kárával így okoskodni: A' „Kalandor“ még nem adathatik, tehát semmi se adassék! Pesten, január 8án 1844. Szigligeti titoknok.

*) A' szülék s gondnokok megnyugtására e' fontos tárgyban keletkezendő határozatát a' nemes tanácsnak, mihelyt tudomásunkra jutand, annál örömebbé közlendjük, mivel az illy, sok nemzetiség elkösdusítására erőlrő istentelen ármánykodásoknak s váltótörvényekkel borzasztó visszaéléseknek nyakát-szegni a' kir. előterjesztések nyomán is egyik dícső feladata jelen országgyűlésünknek. A' szerk.

Szombaton, január 13kán Szentpétery Zsigmond javára, béreltszünéssel: „SZÓKÓTT KATONA.“ Eredeti színmű 3 szakaszban Szigligetitől.

Bácsbodrogmegyei közgyűlés. Mióta a nagyhirű bácsi bill, „Nem adózunk“ m. november 3án világra jött, 's a nyers erő sötét flai az értelmiség ész-okain diadalt állván, az igazság templomában, a tanács-teremben Themis istenasszony eddig szűz képét pipa-füst szentségteleníté, fájdalmas némaság 's aggodalmas irtózáttal vonult vissza a szólásszabadság, e' nemzeti főkinés minden hő barátja, 's átgondolva nehéz szívvel e' szabadság-gyilkolás örvényét, csüggedt szeméit a' jövőről jósolgatva, vagy a' jelenrel foglalkozva egyenesen a' mostani körülményeken mélézött, 's nem találván nyugopontot sehol, abban lelt egyedül enyhítő vigasztalást, hogy az igazság olly láng, melly a' tisztáltn kezekkel elnyomatására erőtetve borított pártoskodás fátyolát hamuvá emészti, 's jón idő 's jönie kell, midőn lehullván az ámitás állorezái, napfényre jutand, miként a' jobbágyi telken lakó nemesek, kik jelenleg ama tévítő fortélyal kerítették a' bandába: hogy az őket adó alászorító 1836 évi 11 cikk Bácsmegye indítványára a' törvénykönyvből kitoröltetik, végrehajtás útján is adófizetésre leendnek kényszerítve; 's mert a' nyers tömeg által használt kard kétélű, az őket vétkesen eltántorító hősök ellen támadván, gyalázati átok között az élesebb sujtandja ama szemfényvesztőket, kik a' tanulatlan köznemes erkölcsi jellemét zsold-pénzzel és borral megrontani nem pirultak. Ébredjétek föl jobbágytelken lakó bácsi köz nemes-társaink! ne engedjétek szeméitek fényét rózsaszínű ködfátyollal elbűvöltetni, 's magatokat eltántorítani, 's hiúgyetek el, hogy Bácsvármegye főispánja is fizet bajai és szabadkai birtokától, 's ha megosztva leend a' közteher 's levonva a' sok nagylekű költség, bizony kevesebb rész jutand reátok. Itt ohajtám az eltemetett börtöni adó iránti nézetimet bővebben kijelenteni, tudván, hogy hírlapi cikkeim Bácsnak köznemessége által is olvastatnak, mert csekély személyem is egyik volt azok közül, kik fej 's oldalborda-töréssel fenyegettetve személyibátorságukban kockáztatva valának 's ebbeli sebeimre a' p. hírlap hasábjai ajánlottak tapaszul. Illy szomorító körülmények közt november 23án ismét rendkívüli közgyűlés hirdettetvén, 's erre is a' roppant Bácsból mint egy tizenheten jelenvén meg, a' legfontosabb tárgy a' k. k. leirat fölötti vitalkozás olly csekély körbe lett szorítva, millyen a' legkisebb megye ere is hanyagsági rovatást hozandott. Egy szónok ellenző felszólalása után közgyűléseleg elfogadtatott a' k. k. leirat, 's pótló-utasításkint követeknek sietve felküldetni rendeltetvén e' határozvány, egyszersmind meghagyatott, miként a' magyar nyelv iránt vitában forgó törvényvázlatot ő föls. által szentesítettü buzgón szorgalmazzák. Az imént említett szónok közgyűlésen is apostolkodék 's bár a' méltányosság testvére az igazságnak, viszhangra most sem talált. Földeült dec. 14ike nem már rendkívüli hanem rendes közgyűlésünk határnapja, 's elnöklő első alispánunk a' szokott rendes arezokat örömmel szemlélvén, szives üdvözléte után az országgyűlési utasításokat tervező választmány munkálátat kíváná tárgyalatni. Megdördült ekkor egy hang, melly teremünkben rég köztisztéletet vívott kimagának, 's érzékenyül előterjesztvén a' kedvelt szónok, miként nem kívánja ugyan a' november 3ki undorító események rémképeit újra festeni, érzékeny keservét azonban nem fojthatja el azért, mert az alkotványos szabadság átokhíntő mirigyé (a' nyers erő) e' megyében is megterme már első mérges gyümölcsét 's az értelmiség octoberi áldásos közgyűlési határozatát megvesztegetett cortes-sereg dorongolta le. Nem is szándéka szolgálójára vásárolni ugyanezen csoportot, 's ezekkel újra ledorongoltatni a' novemberi végzést, mert corteskedésnek soha barátja nem volt 's mert jobban tiszteli a' közgyűlési végzeményeket, hogy sem azokkal bábkint játszani szeretne; de nem hallgathatja el némán a' corteszi szónokoknak e' rendkívüli gyűlés alkalmakor tett ferde nyilvánításaik szigorú czáfolatát, ezzel tartozik keblének, elvbarátinak 's az igazságnak. Átvérven ekkor egyik szónoknak a' francia forradalom hasonlatosságából hazánkra illesztett fenyegetése lerombolására, 's éles történeti megkülönböztetésekkel kifejtvén, mikép koránsem a' nemességre erőtetett adó idézé elő a' francia forradalmat, idélen rettegetés azért hazánkban hasonló fölzendülés rémjével a' börtöni adó megbuktatását elősegelleni. Sorompóba voná ezután a' dicső nap főhősét 's csipősen átfutván katonai vitézi pályáját, „több évig huszár káplár vala“ dicsőitvén itten nagyszerű érdemeit jelen politikai élete első ösvényén, mellyet uj

corpus-jurisi azon badar nyilatkozással kezdte meg, hogy miután az octoberi végzeményt e' megyében nemesi birtok nélküli egyedek eszközlek leginkább, ez töröltessék el, semmisítettessék meg, Appellesnek azon classicai szavaival köszönté „Sutor ne ultra crepidam“ mert legfertelmesebben téved minden ujoncz, ki az értelmiség ledorongoltatásával kezdi a' tvényi elvek felforgatását; majd nyíltan megvallá, miként a' sorompóban állott cortes-főnöknek betudván a' betudandókat 's leszámítván a' leszámítandókat egy talpalattnyi sem nemes, sem más birtoka nem marad; végre azon szónok megtorlására fordult, ki az octoberi határozatot ocsmány végzésnek nevezvén, azt a' jegyzőkönyvből kivágnatni indítványozá, 's visszatorolván a' gondatlan kifejezést, a' közvéleményre bízta az értelmiség, vagy buncókratia végzeményének e' szerinti czimeztetését. Ezek után azon indítvánnyal zárá jeles beszédét, hogy miután a' begyűjtött 's az 1836 évi 11ik törvényezikk országgyűléseni eltörlesztendésével elámitott cortesek egyik töredéke jobbágytelken lakó, kik törvényszerint tartoznak fizetni, de többnyire mai napig semmit sem fizettek, 's eddig fönlévő adótartozásuk beszedetése elhalasztásával 's évenkinti szaporultával sokan tönkre is jutandnak, törvényi kötelességük teljesítésére szoríthatas tekinetéből ezek összezeiratására válaszmány nevezessék; melly indítványát később, midőn más két szónok által az összezeírás megléte nyilvánított, 's csak a' bírói végrehajtás elmulasztása emlegettetett, a' második szónoknak azon javaslatával, hogy ezen fizetési kötelezettség 's végrehajtás elrendeléséről határozat, miután Plutarch szerint „a' törvény minden halandók 's halhatlanok királynéja,“ minden helységben, hol jobbágytelken lakó nemesek találtatnak, a' járásbeli szolgabírák által hivatalosan közöltessék, összekapcsolva oda módosítá, hogy az illető köröztetés után végrehajtás eszközöltessék, 's mivel a' szolgabírák a' végrehajtási elmulasztás hánytorgatása miatt némileg sértve érzék magukat, egyik felkes öszintén megvallá, mikép ő végrehajtással kívánván a' törvényt foganatosítani, midőn a' jobbágytelki nemesek marháját eladás végett behajtatá, ekkor ezek a' főispán urhoz folyamodva kérelemvelükben előterjeszték, hogy vagy minden bármilly telkű nemes egyenlőn fizessen, vagy ők is minden adótol mentesítettessenek, 's e' folyamodvány gyűlés elibe kerülvén, innét a' dolog épségében tartandása mellett ő e' tárgy iránti nyilatkozásra szólított, 's midőn ezt a' KK. és RR. elibe terjeszté, nyilatkozása tudatul vétetvén a' végrehajtás egyszerűn maradt el. Végzés alakult a' köröztetési 's végrehajtási indítvány; 's midőn bemutatjuk a' közvélemény bírószeke előtt e' corteskedési pártoskodás vezéreit, fülébe sugjuk köznemes társinknak, miként őket az adózni nem akaró hős-urak önérdéki hasznuk folytathatása végett vak eszközül alkalmazzák, 's kérjük a' nyilvános ítéletet: vajjon a' szegény megvesztegethető köznemes vagy a' gazdag megvesztegető érdemel e' nagyobb bünhődési büntést? egybíránt nem irigylvén a' jó ügy melletti dicső veszteség után a' corteshősök szennyes győzelmét, nem mi az igazságnak hanem az igazság részünkre vitta ki az igaz harez dicsőségét.

A' követi pótló-utasítást tervező választmány ismét idő szüke miatt a' bünt. törvénykönyv szakaszai közül szemelvénykint ragadván ki az eskütszékek iránti javaslatot, kijelenté, miként szeméi előtt tartván e' megyének nem egyszer egész ünnepelességgel és szilárd komolysággal kimondott azon elvét, melly szerint elhatározott akarátja az alkotványt alaponásáiban, a' haza institúcióit benső lényegökben meg nem változtatni, mintegy jogosítva érzi magát a' tervezett eskütszékek ellen nyilatkozni. 'S ámbár elégnék vélte e' fölhozott alapokok egyszerű említését, még is érinti, hogy ezen idegenszerű javaslat nemesek polgári szerkezetünk rendszerével, hanem a' nép jelenlegi nevelés 's műveltségével, sőt az egész nemzet jellemével össze sem egyeztethető, e' szempontokból tehát nem pártoltathatik, 's miután ezen föelvön elfogadva, kérdést tett egyik bíró: mit kívánunk tehát a' Rdek e' helyett követeknek utasításul adni? mire réztkereső kitérengés után az állandó bíróság iránti országos választmányi javaslat elvileg pártoltatása állapítatván meg, annak netaláni módosítására nézve későbbi utasítás fog küldetni. Ezután a' megyei körlevelek kerülvén tárgyalás alá: Tornáé, mellyben a' nemzeti kereskedésnek még ez országgyűlésen a' jelenkor kívánatához képesti czélszerű elintézése végett ő f. ségéhez fölterjesztett föliratát pártoltatni, 's megyénk részéről e' tárgybani előkészületeket 's előmunkálatokat, a' tapasztalt adatokkal időközben kivonatilag magával közöltetni kéri, mennyire ez az anyautasítás 27. pont alatti rendelkezésével nem ellenkezik,

pártoltatott; Krasznáé, mellyben Magy. országgyűlési összkapcsolatását, a' só jelen ára, vallási szabadság 's egyenlőség iránti nézetei pártolására felszólít, anyautasításunk 21ik pontjánál fogva követünk pártolni fogják. Nyitranak a' lengyel nemzet visszaállítása iránt ő felsége hatós közbenjárásának ez orsz. gyűlésen leendő kieszközlése érzékenyen buzditó levele egyszerű tudomásul vétetett; Torontálé a' hazai kereskedés előmozdítása tárgybani indítványa az anyautasítási 27 pont szerint pártoltatott. Győrnek a' hazánk állandó fennmaradására javasolt nemzeti őrsereg kiállítása iránti felhívása csak a' felkelő nemes sereg czélszerű rendszerezésének orsz. tanácskozás alá kerülvén lesz figyelembe veendő. Kővárvidékének törv. hatósági megmaradása és századokon át gyakorlott képviselői joga fentartása pártoltatására tett felszólítása kedvező utasítást nyert. Beregnek Szerbia visszakapcsolatása iránti buzditása már az anyautasítás 6. pontja szerint elmellőztetett. Pestmegyének a' büntető nyilvános törvényszolgálat megátoltatása iránti érzékeny felszólalását, minthogy a' czélbavett bünt. eljárás a' hazai törvényekben nem gyökerezeték, annak gátlatában megyénk sérelmet nem látván, nem pártolta. Ugyan Pestmegyének az országgy. naplónak gyors írók általi vezetése, 's azok fizetési biztosítása iránti javaslata pártoltatott. Tolnának Bombeles Henrik gr. és Lederer Károly b. honfiusittasuk iránti felhívása, a' honosítást szorgalmazók folyamodványai elérkezéssel jutand figyelemre. Zemplény jelen országgyűlésre küldött követének adott azon utasítását, melly által a' nagyterjedésű pusztáknak az adózó nép teherviselése könnyítésére megnépesítettését orsz. gyűléseleg eszközöltetni kívánja, pártoltatni kérvén, ezen felhívó levél akkor vétetik újabb tárgyalás alá, midőn a' nádori porták kiigazítása kerüend országgy. tanácskozás alá. Szepes bányamivelés tárgyában adott utasítását pártoltatni kívánván, ezen tárgy iránti utasítás akorra halasztatott, midőn 1828. orsz. választmány által kimunkált bányai t. könyv e' megyével közöltetni fog. Győr honfiusittandók iránti utasításának pártolására serkentvén, az anyautasítás 61. pontja szerint viszhangra talált. Trencsénynek a' kir. és hétszemélyes táblán folyamatban levő pörök országgyűlés alatti tárgyalatása iránti felszólalása pártoltatott. Fehér a' nemességnek egy része által tisztü ügy követválasztáskor elkövetett törvénytelenések orvosoltatása végetti kérelme pártolására felhíván, kedvezést nem talált. Verőce az eskü-bírói vagy is dráva-szávai út létesítendése iránti utasítását pártoltatni kérvén, az anyautasítás 27 pontja szerint pártoltatást nyert. Fehér, nehogy az országgyűlési tanácskozások méltósága 's tekintete jövőre esonkittassék, olly czélszerű rendőri intézkedések létesítését indítványozza, melly ilyenkor történni szokott kihágások elejét vegyék, 's indítványa pártolására buzdit, az anyautasítás 56 pontja értelmében figyelemre méltatást nyert. Heves Pallavicini Aloiz főhadnagy díjnélküli honfiusittatása pártolására szólítván eziránt a' Tolnamegyei felhívásra föntebb adott utasítás szabatott sinórmértékül. Hont az orsz. választmányok megszüntetésére a' terhes költségpótlás kiméltése tekintetéből pártoltatást keresvén, ez megtagadtatott. Baranya a' pest-fümei vasutnak Pécsen leendő átvezettetését 's orsz. költségei készítettését pártoltatni kérvén, az anyautasítás 27 pontja szerint indítványát követünk nem pártolandják. Zólyom az orsz. Rket tanácskozásai kezdete előtt őseink példája szerint esküvel leköteltetni szorgalmazván, miután minden megyének teljes szabadságában áll, követit föl vagy nem esketni, ez iránti törv. hozatal szükségesnek nem tartatott. Liptó a' hozott vagy hozandó törvények gyors és szigorú végbehajtására a' tisztviselőket szoros felelősség alatt illető törvényhatóságai által szorítottatni, ugy köztanácskozásokban a' jó rend-főntartás, továbbá személyes bátorság és alkotványos szólásszabadság, végre tisztújítószékek elrendezése iránti indítványát pártoltatni kérvén, ezek iránt utasításunkban a' kellő rendelkezés megtörtévnén, tudomásul vétetett. Szepes a' 16 szepesi város ügyében követünk adott utasítás pártfogására híván föl, az anyautasítás 32 pontja alatt e' tárgyra kedvező rendelkezés vétetvén, követünk annak tartalmához ragaszkodandnak. Arad annak pártolására hogy az 1833. 25 cikk 1 § 7 szakasza arra módosítottassék, miszerint Pestről a' nagyszerű utvonat Arad városán keresztül vitessék, szólítván fel, kedvezési pártoltatást nyert. Pozsega a' javító börtönháznak keblében leendő építése pártolására kérvén föl, e' kívánatától az orsz. gyűlésen elesvén, itt sem pártoltatott. Torontál követünk adott azon utasítását, hogy az ugy nevezett egyházi udvari grófok bírósága még ez orsz. gyűlésen törvény által szüntessék meg 's

azzal az illető uriszékek ruháztassanak fel, pártolatni kérvén, kedvezésre talált. Győra' bünt. t. könyvnek a' kerületi ülésben rögtön megkezdése iránt ellenzési pártolásra híván föl, e' felszólalásban Bácsmegeye által megelőztetett. Hontnak érzékeny felszólalása, mely szerint előadja, hogy miután a' megyei főispánoknak vagy ezek helyetteseinek kinevezésüket jelentők. rendeletben foglalt esküforma a' t. könyvünkben létező esküvel nem egyezik meg, mindkettőben pedig lényeges kitételek hiányoznak, melyekre hitteléltelbeli kötelezést kívánának, egy új az érdeklétt hivatal jelen köréhez alkalmazandó esküminták-készítés ez országgyűlésen szorgalmaztassék, nem lelt pártolatást. Fehérnek felszólalása, hogy miután jelen országgyűlésen a' legfontosb életkérdések a' megyék követeinek utasítása fölérkezése előtt azok ovása ellenére rögtön tárgyalatás alá vonattak, ezutánra bármily tárgy tanácskozás alá ne vétethessék, ha a' megyei követeinek egy harmad része utasítás nem léte miatt elhalasztást kívánand, s az illy tárgy hat hét alatt szönyegre ne hozathassék, pártolatást nyert. Aradmegye Aradvárosa bezikkezését pártolatni kéri, mire kedvező utasítás adatott. Lőcse városának kérelme, mely szerint ideiglenes törvényalkotás mellett a' kir. városokat az 1608: 1 czikk értelmében egyenkinti szavazattal felruházthatni o hajtja, nem pártolatott. Pest városa kérelmére nézve, mely szerint az ország javára fordított 92428 fr. 33³/₄ x. rugó költséget az orsz. pénztárból megtérített szorgalmazza, olly utasítás adatott, hogy ha az orsz. választmányok szállásainak fizetése iránti kérdés szönyegre kerülend, azt jövőre csak olly módon pártolják, hogy azok járandósága országgyűlésileg határozatassék meg. A' fiumel kapitányság egy Fiumében orsz. erővel építendő kikötő s a' közlekedési eszközök könnyítése, s általános javítása tárgyában az országgyűlésen indítványzandó kérelmet kéri pártolatni, az anyautasítás 27 pontja szerint követeink kedvezőleg nyilatkozzanak. A' szepesi 16 városnak Lengyelországtól elszakadtak után vizszakapcsolatásuknak törvényesítését siettetni kéri, az anyautasítás 32 pontja szerint kedvező rendelkezés tétetett. A' felső magyarországi bányapolgárság s annak nevében Andrásy György gr. megkérőlevelére, miszerint Szepes megyének mellettük és a' bányászat fontos ügye mellett emelt pótló szótát s az azt kísérő körlevélben foglalt nézeteket, ugy az 1827. diki orsz. választmányi javaslatára befolyásokkal tett pótlólagos észrevételeket gyámolításra méltatva, a' bányatörvénykönyvi javaslatnak még ez országgyűlésen fölvetelét s ha csak ideiglen is törvénybe ígatását követink által pártolatni kéri, ezen tárgyban igenlés határozatott. Győrmegyeének czimváltoztatás iránti felhívása nem pártolatott, mert Bács e' tiszteletré méltó régiség emléket a' hatóságok közti szeretet s atyafiságos bizalom kaposának hiszi. F. évi január 15én rendkívüli közgyűlés, 16ik s utána következő napokban polg. törvényszék, febr. 26án fenytőszék, marztius 18án évnegyedes közgyűlés, april 14én számadást vizsgáló szék leend. A' marhahus fontja 11 kr. maradt. Sebők.

Bacs megyei közgyűlés. Aranyos-Marótra dec. 11kére kitűzött évnegyedes közgyűlésünket, elnök alispán, a' megye szellemi s anyagi rajzát előadó, hosszabb, de mind tartalmára, mind több a' megye gazdaságába vágó indítványira nézve, igen érdekes s érdeméhez képest osztatlan figyelmet, köz méltánylást s jegyzőkönyvbe ígatást érdemelt szelleműs beszéddel kezdé meg. Igaz, ha illy beszédek elnöki székből mondva részre hajlatlanok — valamint a' szóbanlevő — némelly egyes érdeket sértenek ugyan; de az egésze nézve nagy s csak jótékony hatásnak lehetnek. A' sokból legyen szabad csak néhányat érintenünk: Egészségünk szakadatlanul kedvező volt. — Gazdaságunk néhány tagosztálylyal javult, máskép a' réginél vagyunk nagyobb szerű gyáraink, némelly kisebb papir-üveg-sa't. gyárakat kivéve, nincsenek s a' szülő véleménye szerint nem is leendnek, mig alkotványunk nem változik. Kereskedésünk, ide nem érve a' bányavárosit, nem nagy. Utaink általában jók, közelimerést érdemlettek s a' szomszéd megyékből hozzánk jövő utast, fátadalmiból pihentetők. A' — járás az utakra nézve ugyan hátravan, de nem, a' minden eljárásiban igen pontos főbírnak hanyagsága, hanem a' járásbeli adózók iránti szerfeletti kedvezése miatt. Az uti főbiztosi hivatal, a' jelen rendszer mellett, az utak készítésére való felügyelés ugy is a' főbírákat illetvén, fölösleges: ennél fogva indítványozza szülő, hogy ezen hivatal megszüntetése iránt a' n. m. helyt. tanácsnak irassék föl. Utaink néhány új vonallal szaporodtak. Zsitva és Garam folyóink kártékonyaságát kiemelve, emlit é: hogy ez évben nem sikerült ígérétét teljesítenie; nem nyerhetvén meg a'

szomszéd Hontmegyében Ipoly szabályozásával foglalkozó mérnököt folyóink megtekintésére és szabályoztatásuk lehetőségéről vélemény-adásra, a' jövőre talán több üres perczei leendnek a' mérnök urnak. A' tervben levő kálnai hidra kő-és fa-anyag összeordva van: de a' pénzerő gyenge; a' n. m. helyt. tanácstól e' czélra megrendelt öszveg a' munka-megkezdésre sem elegendő. Szabad ajánlatok utján pénz nemcsak nem csorog, de nem is csepeg. Láthatni mond, hogy a' kol-dulás pénzszerzésre nem alkalmas eszköz. A' szederfatenyésztesben a' semmihez közelítő kevesnél vagyunk, ujtija ezért tavalyi indítványát: hogy a' selyemtenyészési fölügyelő hivatalt megszüntetve, a' szederfák kezelése egy ügyes, csak ezen czélra fogadott kertészre bizassék. A' több helyen pusztított tűz, Léván 53 házat hamvasztott el, s dicsérve a' gondos városi hatóságot, azon igyekezeteért, miszerint tapasztalván a' zsindeleyes házfedelek tüztől könnyebb megovathatóságukat a' károsultakat arra birni törekedett: hogy házaikat zsindeleyel földessék: emlité, hogy a' városi hatóság igyekezését az esztergami főkáptalan 6000 forinttal mozdítá elő, köszönet, úgy mond, az eredeti rendeltetésnek hűmeggellett papság részire. Az adó-hátramaradásokból menekülést, a' termények csekély ára még nem engedé megadózóinknak. Mivel pedig a' jelen adó-kivetési módot meggyenkben arány- s igazságtalannak találja, egy választmányt indítványoz kineveztetni, mely a' megyét bejárva a' külön vidékek s helységek körülményit fontolórra véve, új adókulesot vetne ki. Egyébiránt az adó hiven és pontosan kezeltek annyira, hogy sok megyének paradigmául szolgálhatna. A' rendőség nem utolsó lábon áll; a' lévai és kis tapolcsányi járások főbírájnak sikerült egy egész rabló s tolvaj társaságot orgazdáikkal együtt kifirkészní s befogatni. Ezek az első, kik meggyenknek, Jeszenszky Elek kam. és kir. tan. most is nyilvános elösmérést s köszönetet érdemelt fáradozása által, a' tervezett költség felén ujon épült magány-börtöneibe kerültek. A' népnevelés el van hanyagolva; de a' nép neveltelensége, mondja tovább, a' neveltek hibája: ha a' h. tan. e' tárgyi rendelkezésinket el nem akasztja, szép pénz gyűlt volna öszsre. Ha ezen állításból itélni szabad, úgy látszik, hogy a' t. szónok az elhanyagolt népnevelés okát, főleg a' neveltek anyagi részvétlenségéből származtatja. Megengedi a' t. szülő, ha mi elfogadván azon állítást: hogy t. i. a' nép neveltelensége a' neveltek hibája, ezt annyira nem anyagi részvétlenségnek tulajdonitjuk, mint főleg a' némelly neveltek között napról napra alább szálló erkölcsiség, jogmértánylás, a' mindig jobban szétharapozó rakoncátlanság s szemtelenséggel páros feslettségben találjuk, ennek bebizonyítására több tényrelel szolgálhatnánk. Elég legyen csak egy ez évben tartott népnevelési tánczvizgalmat emlitenünk; nem lett é az némellyek magokivetele által a' nevelésről minden józan fogalomnak satyrája? s habár fájt is: hogy e' szent ügyre az első nap semminél kevesebb jött, a' rendes költségeket pótolni kellett; de öszintén megvalljuk, hogy örültünk másnap a' jobb s nemesb érzésű többség távozásán, mivel ez által a' történi botrányok nyilvános roszaltatását látuk. Mit mondana, ha illyeket hallana vagy szemlélné — pedig ez nem lehetetlen — a' nevelten, de még is jámbor pór? úgy é gúnymosoly vonulna el ajkain, az ő rajta történendő nevelésnek rovására elkövetett neveltelenségek fölött? A' zsidók polgárosodásáról ugyan haladási szellembe ütközö, de tapasztaláson alapult, észrevétel tön: hogy a' milly arányban terjed a' zsidóság, úgy terjed népünk között a' szegénység. Az igazság kiszolgáltatása nálunk serény és pontos. A' korteskedés haszontalanságát, infandum, úgy mond regina jubes renovare dolorem, mindenki még a' köznemes is elösméri 'sa't. sa't. Emlité végre a' két év előtt meggyenkbe szállott béke angyalát s áldottnak mondá a' kezét, mely a' béke olajját közünkbe hozá. Olvasattak ezután követeink jelentései, a' horvátok által országgyűlésen használandó nyelv tárgyában kelt k. kir. leirat, s a' képvisleti táblának fölirati javaslata. Ezeket e' három tárgy fölötti tanácskozás váltá föl: t. i. az emlitettem horvátországi követei ügyében jött k. kir. leirat; az országgyűlésnek évenkénti tartása s a' városok voksa. A' k. kir. leirat fölött keletkezett vita legtöbb időt foglalt el, ennek részletes leírásába nem bocsátkozunk, mivel csak azokat ismételnök, miket a' t. közönség a' hírlapokban s országgyűlési jelentésekben úgy is olvasott: a' keményebb kifejezések fűszerei voltak a' tanácskozásnak. A' vélemények több részre osztottak: már a' jun. 20ki végzés s a' kerületi ülés módosítása, már a' k. kir. leirat pártolatott, olly módon mindazáltal, hogy még a' jelen országgyűlésből terjesztessék föl a' horvát követeiket magyar szözlásra kö-

telező törvényjavaslat. Elnök alispán nem helyeselvén az országgyűlés eljárását, nem is pártolván a' k. kir. leiratot, a' dolgok mostani állásában csak az igaz középben gondola czélt érhetni, kifejtvén t. i. ennek a' haladás szempontjából értelmét oda nyilatkozott: hogy a' képvisleti tábla jelen rendelkezését megtartva, kéressék meg ö Felsége, hogy az országot, egy, a' horvátokat is országgyűlésen magyar szözlásra kötelező törvény szentesítéséről biztosítani méltóztassék, s ha ezen biztosítást megnyerjük, akkor beszéljenek, a' még ez országgyűlésből keletkezendő törvényig, akár deákul akár magyarúl. A' tetemes többség mindazáltal szavazat utján a' jun. 20ki végzést pártolá, ki mondván hogy annak kerületileg történt változtatása a' képvisleti tábla méltóságával meg nem egyeztethető, a' k. kir. leirat által pedig az alsó tábla belrendelkezési jogát nemcsak veszélyeztetve de sérteve látván, a' fölterjesztett pártoluk. Országgyűlést évenként téli hónapokban, de csak fél-évet nem haladó időig kívánunk tartatni, főtartván magunknak az utasítási és követszahívási jogot. A' városoknak 16 voksa adatott. Egy t. bíró kérdést tön: vajjon ön akarja é e' megye tartani azon végzését, miszerint kötelezetnek a' követei, minden nevezetesb tárgyat, mellyről utasításuk nincs, a' megyével sebes postán közleni, az alispán pedig 8 nap alatt gyűlést hirdetni? Ezen észrevétel többek eltávoztá miatt a' pusztában látszott elhangzani. De másnap az általa magát sérteve vélt első alispán mindjárt a' gyűlés kezdetén kérte a' RR. hogy valamint ne kételkedjenek igazságszeretetében, midőn a' többséget kimondja; úgy színté ne engedjék, hogy őt, mint hivatalában pontosan eljárót valaki kötele-ségére intse. A' tegnap indítványzott t. bíró ez által a' KK. és RR. hez intézett kérdését elnökileg roszaltanak vélvén, magát védelmezőleg fölkel s tegnap indítványa jogosságát mutogatá. E' kellemetlen vita keserűségétől féltünk s tartottunk attól hogy teremünk személyeskedések szinterévé változik, a' minőknek tanúji, hála a' közünkbe két év előtt szállott béke-szellemnek, már rég-óta nem valánk. A' közönség békét o hajta s meglön. Olvasattott ez nap több helyt. tan. intézvény, egy közülök, több, vegyes házasságból született s a' törvény értelmében kath. vallásban neveltetendő, de ennek ellen-re hely. vallásu nevelés alatt levő gyermekről rendelkezik: ennek sikerésítése az illető szolgabíráknak meg-hagyatott. Nem láttuk helyén hogy bizonyos tisztviselőinknek illy eljárásokban a' szelidséget végzésileg meg-hagyatni o hajta, emlegetvén az illy eljárások alkalmikor, bortal, korbácsal s vassal történt fenyegetéseket (!!) tisztviselőinket keménységgel s tulzott szigorral gyanúsító illyféle indítványok kebleket szoktak izgatni, ritkán szülnék jót s épen azért, mivel gyanúsítások, figyelemre nem méltattak. Egy másik helyt. tan. intézvény a' zsidókat Sz. Benedekben való lakhatástól, ennek a' bányavárosokhoz közelléte miatt tiltja el, azt rendelvén, hogy a' n. m. helyt. tanácstól nyert utilevel nélkül semmiféle zsidó a' bányavárosokba ne bocsátassék, ez iránt végeztetett: hogy a' törvények által kijelölt vonalokat mi is meg akarjuk tartani, de tisztelettel kérjük a' n. m. helyt. tan. hogy a' törvény. ragaszkodva, törvényszabta vonalokon tul zsidóknak utileveleket ne méltóztassék kiadni. A' 3dik intézvény, föl-írásunk következtében jött, mellyben a' garami járás harmadik eskütte számára is hajdut mint nélkülözhetlent adadni kértünk: s a' n. m. helyt. tan. a' harmadik eskütti hivatalt is megszünteti, ez iránt fölírás és előbbi kérelmünk ismétlése rendeltetett. A' jegyzőkönyv olvasásakor történt jelentésekben értettük, hogy meggyenkben kisdedovó intézet, a' minden üdvöst hévvel karoló n. mélt. főispánunk mezővárosában reménylhető. Áldja meg a' teremő e' szép buzgóságért és segítse való-sulásra szép szándékát!

Csongrádmegye tizenkettődő tizenegyedi kén tartott közgyűlése alkalmával elnök 1ső alisp. üdvözölvén az egybegyűlt Rendekelet előterjeszté: mikép az egészségi állapot meggyeszte megnyugtató, nem uralkodván semmi járványos vagy ragadványos nyavalya. Ellenben a' közbátorság még utonállással vegyes rablással is veszélyeztetett, s a' megyei rabok száma nagy. Jelestül az utolsó közgyűlés óta a' rabok száma 343ra szaporodott. Ezek közül törvényszékileg 190nek ügye láttatott el (részint sommás uton, részint rendes pör utján); elítéletlenül maradt 153. E' jelentés folytán a' közbátorság megovatasára fogatos rendelkezések tétettek. — Olvasattak ezután követ uraknak többrendű tudósításai s az országgyűlési tárgyak iránti véleményadásra megbízott küldöttség jelentése. Követinknek az ismeretes kir. leirat, a' városok rendezése sa't. iránti nyilatkozataik és szavazataik helyben hagyattak. A' megyei kihágások iránti kerületi munkálatra a' megyei vá-

lasztmány által kevés változtatás ajánlatot, jelesül az, hogy a tisztújítás harmadévenként tartassék. Az ismertes körlevelekre nézve nagyobb részben utasítással el levén már követelnek látva, a megyei választmány javaslatát rövid vala, s a jegyzőkönyv szavai szerint „elfogadtatván” követ uraknak — jelesen a megyei kicsapongásokat, illetőleg olly megbővítéssel, hogy mindaddig, míg a mostani rendosztály illy mineműségben állandó fölé a netalán szóba hozandó képviselői rendszert ne pártolják — utasítás gyanánt megküldetni határozatott. Csongrád megye rendei ez utasítás által ki akarák mondani, hogy castai viszonyok közt képviselői rendszert behozni nem ohajtanak, nem akarván aristokratiából oligarchiát vagy burokratiát alakítani; de egyszersmind ki akarák jelenteni azon meggyőződésüket is, hogy az alkotmányi talapzatok szélesbítését nem ellenzik, és a népek közügyekbe befolyandása esetére a képviselői rendszer pártolói. — A helytartó tanács azon intézvénye került most szőnyegre, mellyben tudtul adatik a megyének, hogy a mult közgyűlés azon határozata alól, miszerint a h. m. vásárhelyi közlegelőn Károlyi György gróf által épített juhszín 30 nap alatt elhordatni rendeltetik, a nevezett gróf ő Főlsége által k. füloldoztatott legyen. A Rendek közlelbi gyűlésük határozatát továbbá is törvényszerűnek, s ennelfogvást a nm. helytartósági intézvényt, el nem fogadhatónak mondák ugyan: de tekintetbe vevén a végzés azonnali végrehajtásából eredhető surlódásokat, ez ügynek — megyei küldöttség közbejárultávali barátságos elintéztetésére a jövő közgyűléségi időszakot határolt tüzék ki, a végső határozat a jövő közgyűlésen fogván hozatni. — A nm. m. udv. kancelláriának azon intézvénye, miszerint Szentos városában egy jobbágytelket szerzett zsidó, annak birhatásátul eltiltatik, mint az 1836diki 4ik czikk 6dik sába ütköző tisztelettel félretétetvén, a zsidónak a birhatás megengedetett.

Borsodi közgyűlés (Vége.)

A választmánytól, illy módon feketére bekenve, s mintegy halálra pályázva adatik be a tárgy k. gyűlésünkre, s a spectaculumba begyűlt nagyszámú kivált városi k. rendü halgatóság előtt — kik egy részének némelly becsületes emberek régen verik a fejébe, hogy a jelenlegi tanács a szegénység pénzét elbitangolta — csakhamar szárnyra kelnek a szónokok. Legelől is egy szomszéd megyei emigrans — (ki a közügyek körül ott kivált babérjait itt készül bokrosítani; Cörvend; az acquisitionnak Borsod l) egyelőre is, actiót dictál bíróra s tanácsra. — De figyelmeztetve, hogy nem volna Isten ellen való véték őket is kihallgatni, mély combinatioit azutánra halasztá, midőn a város nyilatkozata felvala olvasva. Ebben a tanács leírván a felebb tőlünk is nagyában leirt, siralmas állását a városi adózó községnek, reménykedik a megyének, hogy szükség-parancsolta lépését elnézve a külső formabeli hibát — érdemleg helybenhagyni, sőt mint fő, és adóminusaival legszegényebb károsultat a többi segedelemből is részesíteni méltóztassék. — S mit mond erre az actió ur? téli öltönyének — pedig a kályhánál ült — egész parlamentar genialitással még magas gallérját is föleire!! felhajtvá, — csak annyit mond: hogy a mi már felépült, az a városé, a pénzt pedig a tanács költé el, tehát rajta exequáltassék; de mivel resistáltak mind a megyének, mind a választmánynak, s ezt még rossz kezelésről is gyanúsítják *) azért a bíró függesztessék fel, a tanács pedig hányassék szét. Illy modorban hadonáztak (többen is, kiket régen vagy ritkán hallhatánk különben. Többek közt egy ur is ujra feltámadt a közügynek, ki pár év előtt pályáját egy oratióval végzé, mellyben önmagát kíváná candidáltatni bizonyos hivatalra — a már reá hozott megyei végzés ellen. Egy más azon nagszerű tannal gazdagítá a magyar just, hogy a rendezett priv. tanácsnak az utolsó eskütt **) is parancsol. s a t. De mind ezen az, ki ismeri itt a tisztújítást, a pártokat, — nem igen csodálkozik. Annál furesőbbak némelly kivált vidéki urak, kik a választmányi maszlagon olly mohón kapva, az illy beszédeket hangos örömmel ki-

*) Azaz kérésük támogatására felhozzák, hogyha a város segedelmeztetik, bizonyos és közös a nyereség, míg egyesek kezeiben, minden ovatosság mellett is egy részben sikeretlenül enyészik el; mint a tapasztalás mutatja. Hiszen a gyűlésben historizáltak, hogy a megye házában kiosztott gabonát már a kapuban várták s vették magokhoz Izrael hor- és pálinka-mérő fiait. S ezen argumentumért a tanácsra actió? — Vak vagy-e te szent igazság! — Neked látni kellene, — Látni n'nt hevül — s a t. Kölesey.

**) Utolsó? ez alatt bizonyosan a legsoványabbat érté a jó húsból és hasból levő ur.

sérék. Hja! pengetjük a népboldogító liberalismus népszerű czimbalmát; de bent! ott van megkövesedve az aristocratiai házsártosság s föltékeny rivalitás, melly kitör — csak harangozzák fel — akárvan jogunk sértve, akár nincs; mind felfelé, mind kivált lefelé — a város, a burger ellen. De majd egy előkelő tagja megyének, ki a jog védésére úgy, mint a visszaélés megtorolására, metsző gúnyra úgy, mint komoly tanácsra egyiránt férfiú, esilapitva az ingerültséget méltányosabb ténre vivé a dolgot. Hogy t. i. rendkívüli esetekben rendkívüli eszközök is megbocsáthatók; hogy hideg külső formák miatt még nagyobb kárt okozni az adózóknak talán okos, de nem lelkes tett volna. s a t. De maga a megye is így tett; közlelbi közgyűlésekor leégett megyeháza iránt azt végezte: hogy annak, különben is csak naponkint növekedő károsdással halasztható helyrehozására a megye adózó népének (haj! pedig ez nem égett meg) az adózások különféle nemei által (pedig ezen nincs a városi aucta ónsúlya) kigyengült ereje egyáltalában elégtelen, de mivel a ház ázik, ezen halasztást nem ismerő körülmények kényszerítő hatalma olly hangosan szólalt fel a még netalán kételkedő s a formákhoz ragaszkodó keblekben, hogy e teher elvállalása végett mint kellene a meg sem hívott nemességre a 30,000 p. f. rá rovatik. s a t. Így szóltak többen is, kiegyenlítő látván a nagy haszonnal, a szükséggel, a tiszta szándékkal a minden esetre létező külső formabeli hibát; néhányan a beépített pénzt, mint illető segedelmet — a városnál kívánták hagyni. — De a választmányi relationak vadjai ellen — egyenesen a gyűlésre adatván azok be — a tanács magát nem is menteté, egyedül a pénzbeépítés helybenhagyását érdekelvén már beadott folyamodása. S így kivitte — ugyan az — a penna a végzést úgy, hogy ámbár jóval simább, de azért hű ikertestvére a választmányi relationak, mellynek felelbi lefestését hogy igazoljuk, ex actis, — ime néhány vonás belőle: mind a vál. tudósításból, — mind M. vs. főbiráját a kezéhez begyűlt segedelmeknek a megyei pénztárnok kezeibe befizetésére kötelező határozatunknak tudtára nem lett adásából eredett, s az állandó vál. nak beadott nyilatkozatában védelem gyanánt felhozott *) védoknak jelenleg felolvasatott nyilatkozatából kihagyása és elmellőzéséről teljesen meglevén győzve a RR. hogy hát azon végzésnek, tudomására nem jutni nem lehetett, hogy a jóttevő hazafiak czélja ellenében, — a kitűzött ajánlatoktól különböző czélra fordítá a pénzt, hogy, sem a megye iránti köteles tisztelet — s függéssel, sem a megtartatni kellető ovatossággal egyáltalában összeegyeztethető nem levén; majd még néhány vón vón után jó a java: a tanácsnak ezen előre meg nem fontolt czéllelles lépése valamint a v. f. b. s. illetőleg tanácsnak a megye RRei által felhatalmazott állandó vál. ellenében azon függést ösmerni nem akaró lépése és bánásmódja, miszerint az általa a segedelmi ajánlatok nyilvánosságai hozatala eszközléseül intézett üdvös czélra (verbum regens hol vagy már! Jaj be tatári mű ez! mondaná Kisfaludy, használás végett bekívánt eredeti levelek beadását megtagadván (!) azt csak az e részben sürgőleg (3 nap mulva) kelt második határozat folytában teljesíté a megye közönsége által roszaltatván. No de városi tan. a keserű után itt jön az edese, csinálj érte bókot szaporán: hogy t. i. ellened, a beadott iratokból sem a közfenyítékre érdemes hivtelenség sem a pénznek elsikkasztására, elharácsolására — kimarad) v. azoknak maga részerei fordítására nemtelen szándék nem bizonyítottatik. — De a segedelem, az özsves kárvalottaké, nem a középületek helyrehozásával köteles adót fizetőké levén. a pénznek — mit pedig adózó közönsége javára gyűjtött — még pedig jövő febr. 1jeig megtérítésére Miskolcz városa köteles. De miből? oda az atyáskodó gondoskodás nem terjed ki: sőt másnap, a megrendelt általános kiosztásból is kirekesztett a város, a választmányi elnök ellenzése folytában. S így előtted fekszik nyájas olvasó! az egész Batrachomyomachia (békaegérharc) Itélj felette; ha el nem aludtál volna rajta. Mit nyert vele a közjó? semmit; mit egyesek? az idő fejtendi ki.

Érdekesebb talán az olvasó előtt a választmányi eljárása a segedelemkiosztásban; mert hiszen erre — mint a választmányi elnök mondá közgyűlésünkben — néz nemcsak az ország, hanem a monarchia, sőt Europa figyelemmel van.

Aug. 17. ülés elv gyanánt megállapítja, hogy mindaddig míg a begyűlendő segedelem mennyisége

*) Mint felebb láttuk soha sem hozta; a választmány fogta rá; s akkor a ráfogott felhozás, most meg a kihagyás a baj! O szegény tanács!

tudva nem lesz, s a pénz özsszenem gyüendő, sem a segedelem osztásába beavatkozni, sem a károsodott lakosok közt osztályzatba a küldöttség befolyani nem fog. Azonban sept. 15. ülés azon meggyőződésre jutott, hogy a begyűlt ajánlatok czélra fordításának csupa formák miatti huzamosabb feltartóztatását a jóttevők akarátja elleni vétség volna. Tehát, a v. népesedési érdeke is azt hozván magával, hogy a segedelmezésben a házak felépítése tüzessék ki, egyik főirányul, kivételképeni segélyezést rendel, egyedül a négy legszegényebb osztályából való kárvalott lakosoknak, kiknek tulajdon házuk volt, de leégvő most is romban hever, s felépíthetésére más reményök az ajánlati segedelmen kívül nem lehet. October 2. ülés, de nem a szokott elnök alatt, ki accludált levelében: a tán lakházuk befödésének bevégzésére elégteleneknek pótlólagos kiosztást ajánl. De a vál. e helyett azt mondja: az osztó igazsággal semmikésem egyeztethető: hogyha a házbirtokokosok kapnak, a szinte megégett lakók vagy zsellérek is ne kapjanak. Tehát egy általános özsszeírás rendel, mint legbiztosabb alapját az igazság megközelítésének, mellybe mind a birtokosok mind a lakók beirasanak, megégett minden épületeikkel, káruk mennyiségével, — és építkezések miben lételevé vagyoni állásukkal együtt. — És s e g e n y véleményünk szerint ez lett volna mindjárt a legegyszerűbb és következetesebb út a czélszerű kiosztásra, a sok ide oda kapkodás, s egyszer egymáskor más elv. osztályzat — felállítás helyett. S illyen forma észrevétel és javaslat tetetik a Jelenkor egyik mult számában is; melly egy későbbi üléstől a beteges hiúság egész ingerlékenységével, nemtelen gyanúsításnak protocolláltak, valamely avatatlan s a dolgok folyamát nem érte vagy azokat kellőleg fel nem fogó névtelen! értekezőtől s a feletet rá decretáltak! — October 21. ülés a szokott elnök alatt szinte reá tért, hogy mind a ténre fel nem építhetők, mind szinte az elégett könnyen éhenhalásra! jutható kézimunkások segítsenek: tehát a segélyezés azokra: „kik éheznek és fáznak” elvül tüzetik — ki; a beadott — de most hiányosnak találtatván — megjavítandó általános özsszeírás szolgálatán alapul, ezen 2d. kivételképeni segélyezésnek. — Jelen k. gyűlés pedig a felmaradt, s még bejövendő minden segélyekből jövőre február 1sőjére egy általános kiosztást rendel, minden biztosítatlan károsultaknak — kik igénylik — számára, kárukhoz aránylagosan. — De a választmányi elnök javaslatára, — ezt megelőzőleg az előbbi két általános kivételképenihez egy harmadik, pótlólagos kivételképeni segedelmezés határozatott. —

Özssze gyűlt pedig segély nov. 16. ig, a megyéhez: termékekben: 245 köböl tiszta búza (künt van beszédtelen belőle 198 k.) — 65 k. kétszeres (künt v. 6 k.) 1196 k. gabona (künt v. 894 k.) 70 k. árpa (künt v. 34 k.) pénzben: 19,033 ft. 12 k. pengő p. — De ebből is künt van 2266 ft. 35 k. kiosztott mindjárt az első szükségben, még az állandó választm. kineveztetése előtt 1295 köböl gabona. pénzben: 1138 ft. p. p. az állandó választmány 1ső kivételképeni kiosztása: 4387 ft. — 2dik kivételi kiosztása: 4420 ft. — az ajánlók különösen kített czéljaira 500 ft. — Iratok s levelezésre 34 ft. 52 S így maradt a pénztárban 6285 ft. 49 kr. Egyébiránt városunk jobbra már felépült; a nagyobb házak többnyire cserépfedél alatt vannak. A lig van egy pár noth — dachos, köztük a megye kitiűő háza; mellynek kéménye tüz óta már kétszer gyűlt ki! — De a szegénység! a szegénység hátunkon ül; mellynek kiáltó bizonyossága, hogy a nagy vész következtében valamire való ház csak egy épült; sőt nagyobb szerű utítás s esinosítás is csak egy páron történik. Az egyiknek utjonnan rakott külső oszlopzata s parkányából minapában egy rész leszakadván egy férfit s nőjét veszélyesen megsebesített; most nem régebben más része szakadt le, s egy szegény leányt halálra zúza. S. S.

Zágráb. A f. h. 9kei eseményi zavargás úgy áthatotta a helybeli városi törvényhatóságot, hogy 11-kén ülést tartván, szigoru rendőri intézkésekről gondoskodik; a tanács és választott községen kívül számos holdas-pártbeli telkes nemesség és papság is meghívott. Iször az jöve tanácskozás alá: miképen lehessen a városi esendett, rendet és bátorságot a zavarogó nemesség ellen jövendőre biztosítani? Elhatározatott az egész polgárság nevében, hogy ezáltal a turmezeieket, akár mikor jönnek is a vármegye gyűlésére, a város határaitól visszantassítják, és ha a polgárság ezt teljesíteni nem bírná, katonai karral fogantassítassék ezen határozat. 2or Mintán megpendítettett, hogy a polgári egyenruhás őrsereg a mult napokban

fegyverre szólítottán, ezen parancsolat daczára azt felelte, hogy ő a nemesség ellen soha fegyverhez nyulni nem akar, indítvány tétetett, miszerint e polgárkatonaságot meg kellene válogatni, és a gyanusakat lefegyverezni, nehogy valaha a rendhárítókkal kezdet fogjanak; a polgárok egyik századosa ez ellen azt fordítá, hogy midőn a polgárok jogaiól és becsületéről határozat terveztetik, akkor az egész polgárságot meg kell csakugyan hallgatni; azonban, ki vele hangok közt elhatározatot, hogy minden gyanus hazafiságu polgár e tiszteletbeli szolgálatól tiltassék el, a tisztek helyett mások választassanak sgr. Orsich azalez redességet tüstint el is fogadta. E határozat ellen a fiscus ovást tett, s a jegyzőkönyvet sem írta alá; a polgárság zúgolódik, és igen kétes: végre lehet-e hajtani? 3or Küldöttség nevezetett, mely a vármegye hozzájárultával szigorú vizsgálatot tegyen, mely ablak- és lázakkól, s ki által történtek lövések? s kik verték agyon a csatateren összerogyott holdas hőst. Ezen egyes küldöttség meg is kezdette már a tanuvallatást. Az egész nemesség megnyugtatósára szállong egy hír, miszerint a m. foispán addig közgyűlést nem tartand, míg ő felségétől k. utasítás nem érkezendik. II

Amerika.

(Tyler elnök üzenete. Mexico.) Amerikai legújabb hírek decem. Skaig terjednek. A congressus Washingtonban dec. 4kén nyitattott meg. A megnyitót elnöki üzenet az amerikai republicanusok szokása szerint igen hosszas előadásu. Külviszonyokra nézve jelenti Tyler, miszerint az ő új világ minden kalamasságival békében van, különösen az Angliával kötött szerződés sokat tön a két ország közti barátságos viszony fenmaradására. Azonban van egy kérdés, t. i. az Oregon vidék iránti, mely csakhamar fontos diplomatikai alkudozások tárgya leend. Mert az amerikaiak a 42° és 45° 40' ész. szélesség közti földet a csendes tenger mellékén magokénak vitatják, s az angolok színté. Texasnak unióbai fölvételét ajánlja az elnök, bár Mexico haddal fenyegetne is. Kiemeli a német vámszövetséggeli viszonyokat is. Az üzenet fele a belügyeket, különösen a pénzállapotot tartalmazza. A kölcsönökből nyert jövedelem 1843ban 19 millió dolláron felül volt, de a statusadosságok rovására 23 millió fizettetett. — Veracruzból novem. 10káról érkezett hírek szerint Santa Ana ismét Mexico elnökévé választott.

Spanyolország.

(Az Eco ismét megjelent. Adatok Olozagáról. Párviadal minster és táborfő között.) Az Eco azon czikkje után, melyben, mikép azt bécsi lapokban olvashatni, azt állítá, hogy Krisztina özvegy királyné azért nem akar még most Spanyolországba visszatérni, mivel oly reményteljes állapotban van, melyben a spanyolok talán megbotránykozhatnának, megjelenni megszűnt; most azonban ismét jár, s mindjárt első számában oda nyilatkozik, hogy Krisztina királynét hön tiszteli, s visszajövetelmin-denek fölött kívánja, mert Izabella királynénak épen illy erőteljes és tiszteletreméltó támaszra van szüksége. Egyébiránt e mellett jónak találja az Eco megjegyzeni, mikép ő elveit nem változtatá meg, hanem csupán más szókkal nyilvánítja korábbi véleményét. Ezt nevezhetni azután elvszilárdságnak a politika mezéjén. — A mérsékpárti lapok nagyon szigoruan itélnék Olozaga fölött, főkép miután csakugyan megszökött. Olozaga vétességét e váratlan szökés világosan látszik tanusítani, mivel néhány nappal az előtt még vádállapotba kívánt helyeztetni. Most azt hiszik, mikép ezt csupán azért tevő, hogy szökési tervét annál bátorosabban létesíthesse. A Herald nagyon örvend e szökésnek, mivel ez által meggyilkolá politikai életét Olozaga, s végkép befejez az on pályát, mellyen csak zavart s bajt iparkodott okozni; azonban mégis megkímélhetette volna legalább azon jeles férfiak nemeskeblűségét, kik ótalmazásuk által saját becsületüket is kockáztatták. Pöre mindazáltal csakugyan rendes folyamatba fog a cortestanás előtt hozatni. — Ser-rano táborfő és Gonzalez Bravo minsterelnök közt párviadal ment véghez, mellyben az utóbbi sebet kapott s jelenleg szállásáról nem távozhatik. E pár-baj oka még nem jutott köztudomásra. — A kormányának sikerült 35 millió realnyi kölcsönhez jutni mellynek egy részét kamattörlesztésre, a többit pedig a katonaság zsoldjának kifizetésére szándékozik fordítani. — Amettler levelet intéze Primhez, mellyben ohajtását fejezi ki Figueras átadása iránt alkudozásba bocsátkozni, s Prim, megunván a hosszas ostromlást engedelmeirt irt Madridba az iránt, hogy kedvezőbb föltételeket szabhasson azok-nál, miket még Sanz főkapitány határozott meg. — Kérelmének sikore még nem tudatik. — Az Eco del

Comercio sajtóit s butorait, Krisztina özvegy királyné ellen intézett kemény megrovásai miatt, a nép öszszerombolá, mely erőszakoskodás következtében dec. 2kén a madridi lapok szerkesztői gyűlést tartottak, mellyben mindenek előtt szigorú hangon szerkesztett ovás és ellenmondás olvastaték föl, mit azonban a mérsékpárti lapok szerkesztői félre-vetettek, mivel oly czélzásokat foglalt magában, mellyek világosan Navaezre törekszenek ez erőszakoskodást háritani. Ugyanilly sors érte a 2dik ok-iratot is, mely a hatóságokat köteleességök teljesítésinek elmulasztása miatt vádolá. Az egész gyű-lés végre minden eredvény nélkül oszlott el, s a lapok csupán egyszerű ovásukat fejezik ki az erőszakos tény ellen. — Barcelonában folyvást esönd és nyugalom uralkodik, s a kereskedés és iparüzés ismét emelkedni kezd gyászos romjai közül.

Anglia.

(Cardigan-Paget botrányos pöre. Spanyol kölcsön és uszora. Udvari hírek.) A londoni lapok darab idő óta rendkívül meddők, s óriási hasábjaitak jobbadán csak magányérdekű tudósításokkal tömik meg. Igy legközelebb Cardigan-Paget botrányos pöre azon tárgy, mellyet vég nélkül huznak vonnak miután a windsor-kastélyi karácsoni innepélyt oly körülményesen leírák, hogy egyetlen aranyozott dió és mogyoró sem maradt el; mikkel a királyi gyermekek karácsonfái díszítve valának. Paget Vilmos ugyanis pört indított Cardigan ezredes ellen, ki mint párvivó, nocsábitó és rendkívül durva ember egész Angliában annyira elhíresült, hogy nevétől már a gyermekek is irtózni kezdenek. Maga az öreg M. Post, melly minden per tisztasága fölött bárkivel is kész volt hajba kapni, szomoruan horgasztja le föleit, és sohajtva vallja meg, hogy mégis csakugyan van valami a dologban, sőt még le-velét is közli Paget lordnak, mellyben Cardigan ar-ról vádoltatik, hogy az egyik főtánút megvesztegette. Általányosan hiszik, hogy e tisztátlan ügyet párviadal fogja megelőzni, még pedig pisztolyra, mit alig birnak már bevárni a botránykedvelő londoniak. — Híre volt, mikép a kormány csakugyan vég-kép fölhagyniszándékozik O'Connell pörével, most azonban hivatalos jelentés jött ki, melly szerint e nevezetes pör január 15kén mégis valóban meg fog kezdetni. O'Connell még folyvást jószágán tartózkodik, s nyugodtan készül az emelkedő vihar elfordítására feje fölül. Az O'Connell-adó még soha nem gyümölcsözőtt oly dusan, mint épen e pillanatban, mi azt látszik tanusítani, hogy az irlandiakat nem igen riasztotta meg a kormány hatályos föllép-te. A repealjövdelem sem csökken, sőt több helyen még most is folyvást növekszik. — Tudomásra méltó, hogy milly áldozatokkal kénytelen a spanyol kormány pénzt keríteni, januári kamattartozásinak lerovására. Carregui, a meghatalmazott ügyvivő, 150 ezer font sterlinget szerzett a kormányának 20 petnyi föladás, és 6 petnyi kamat mellett. E váltók martziusban fognak a havannai jövdelemből beváltatni, s e szerint a madridi kormány összesen 81½ petnyi kamatot fizet. Hogy illy roppant áldozatok mellett sokáig kell még Spanyolországnak sínyleni, azt könnyen gondolhatni. — Az udvar új év után Claremont kastélyba, melly a belgák királyának tulajdona, szándékozott néhány napra rándulni. — Bordeaux hg Bethune Sully gr. és rendes követőji kíséretében Birminghamba utazott, honnan kevés nap mulva ismét Londonba szándékozott visszautazni. — Cambridge György hg. jelenleg mint ezredes, Corfuban tartózkodik, honnan rövid idő mulva két hónapra Nápolyba fog utazni. — Dublinban nem rég új halottvizsgálót választottak, s megjegyzést érdemel, hogy a repealegyesület egy tagja nyert legtöbb szavazatot. — Brunnow báró, a moszka udvar meghatalmazottja, engedelmet kapott Sz. Péter-várból, a görög ügyek iránti jegyzőkönyv záradék nélküli aláírására. — A gyárkerületekben ismét nagy inség kezd uralkodni, minek következtében a gyuj-togatások félelmesen szaporodnak.

Franciaország.

(Sauzet kamraelnökké választott. Vélemények a trónbeszédéről. Algiri hírek.) Az elnökvá-lasztás még a kamranyitási estén véghez ment. Sau-zet ismét megválasztott, s az ellenzék szavazatai Dupin és Odilon-Barrot közt oszlottak meg, mi Sauzet győzelmét tetemesül könnyíté. Másnap, dec. 29kén a másodelnökök is megválasztottak. A 28diki legitimista lapokat a kormány elkoboztat-

ta. — A lapok élénk vitába bocsátkoztak a trónbeszéd fölött, s leginkább azt vitatják, hogy mit kellett volna a királynak tulajdonképen mondania s miről lett volna tanácsos inkább hallgatnia. A Nationnal ezuttal legalább azon dicséretben részesíti a trónbeszédet, hogy nem foglal magában botlásokat a francia nyelv szabályi ellen, miktől különben rendesen hemzsegni szokott. Egyébiránt mindarról, mit várni méltán lehetett, egyetlen szót sem mond a trónbeszéd, sőt még a londoni legitimista bohó-zatról is mélyen hallgat. Hogy Nemours hg évdiája nem említett benne, azt csupán ügyes fogásnak kell tekinteni, mert annak követelése bizonyosan nem fog elmaradni; de Guizot nem akará azt minis-terségi kérdéssé tétetni, mivel tárczáját minden áron megtartani ohajtja. A trónbeszéd valódi tartalma imez: „Ugy van, mi az egész világgal béké-ben élünk, s hazánk belső jólléte folytonos növe-kedésnek örvend. Az angolok által megzalogosított tengerészink, lyoni kézművesink, kik naponkint 14 órát dolgoznak, hogy kenyérben hiányt ne szenved-jenek, külvárosink 100 ezer szegényökkel, uszora és adó által kiszaroltott parasztaink — szóval, az egész világ ismeri a főnebbi két nagy igazságot, s ugyancsak érdemes volt a királynak e miatt 20 ezer szurony közt a követkamrába jöni!” Thiers lapja, a Constitutionnel, azt állítja, mikép a trónbeszéd csak szóvirágokkal törekszik a ministersé-geket dicsérni, miután valódi érdemekre nem birak szert tenni. A külügyekre nézve semmi fontos ese-ményt nem említett a trónbeszéd, hanem csak üres ígéretekkel törekszik e hiányt kipótlani. A baráti viszony Angliával szélesen említettik ugyan, de szó-val sem volt érintve, hogy ugyan mit engedett Anglia a hajómozási ügyben, ámbár Guizot az orsz. színe előtt ígéré, hogy módosításokat fog kieszköz-teni. A legitimista lapok szinte nem szeretik, hogy Bordeaux hg neve a trónbeszédből kimaradt, s azt hiszi, hogy Lajos Fülöpnek nem kellene felednie, miszerint ő csupán első fizetett tisztviselője az országnak. Egyedüla Jour. des Débats az, melly föl-tétlenül javalja s magasztalja a trónbeszéd minden szavát, s azt hiszi, hogy kamra és ország még so-ha nem örvendettek oly kedvező állapotnak mint épen most, mit egyedül a ministerség rendkívüli buz-galmának köszönhetni. Csak a moszka udvarról nem szól a nevezett ministeri lap, miből azt vélik következtethetni, hogy maga Guizot is meghült már kis-sé a czári barátságra és szövetségre nézve. Azt ellenben nagyon helyesli, hogy Bordeaux hg törek-vősei megvető hallgatással mellőztettek el, mert a mostani királyt a nép bizalma szolítja trónra, mel-lyen a nemzet érdemelt szeretete minden ármány-kodás daczára is meg fogja őt tartani. — Algiri hírek szerint Abdelkader végre a marokkoi császár birto-kába menekült, s ily talán békével maradhatnak meg ezentul Algirban a francziák. —

Görögország.

(Angol utasítás. Válaszfelírás. A nemzeti gyű-lés ülései.) Aeon lap szerint Aberdeen lord Lyons angol kövöthez Görögországban mult évi nov. 29én illy tartalmu sürgönyt küldött a nemzeti gyűlés mun-kálatira vonatkozólag „Görögország pénzügyi vi-szonyai legközelebb mult aprilban diplomatiai ta-nácskozást tettek szükségessé, mellyből 4 jegyző-könyv származott. A három hatalmasság minden-ben megegyezett; mivel mégis Oroszország kép-viselőjének a szükséges utasítások hiányzottak, alá nem írható ezen jegyzőkönyveket, sőt inkább a czá-ri aláírás végett Pétervárra küldé azokat. A sept. 3kai események után Oettingen-Wallerstein hg. ő fels. a bajor királytól megbízott, hogy a londoni conferentiához egy jegyzéket nyujtson be s külö-nösen a párizsi s londoni udvarokkal értekezzék Görögország ügyeire nézve. Ezen jegyzék szerint a bajor király elisméri látszék a Görögországban fölvett képviselotes kormányt, mivel Otto király ki-rályi atyjának nov. 25én írta, miszerint az alkotvány Görögországban nemcsak hasznos, hanem szüksé-ges is. Az angol s francia kormányok egyetértő-leg elhatázzák, hogy képviselőiket a nemzeti gyű-lés munkálatira nézve részletesen lássák el. Sir Lyons Ödön (Edmund) oda utasittatik, hogy azokat javas-latkép adja elő, nehogy a trón vagy nemzet méltó-ságát sérteni látszassanak. Ön tehát a kormány s a nemzeti gyűlés főnökei elibo terjesztendi az itt következő alapelveket, mellyeken az alkotványos monarchiának nyugodni kell, ha ohajtjuk, hogy az

országot a haladás's jóllét ösvényén vezérelje. A király személye sérthetetlen. A király nevez mindeneműpolgári'skatonai tisztviselőket. A nemzet két kamra által fog képviseltetni, melyek egyikét a nép választandja, birtok vételvé a választás jog alapjaul; a másik kamra tagjai vagy örökös képviselőként, vagy egész éltők idejére a királytól fognak neveztetni. A kamarák minden évben összeülendnek. Az adót's a statuskiadásokat ők ajánlandják meg. A királynak joga van törvényeket indítványozni és szerkesztésükbe befolyani. A kiadásokat csak a király indítványozhatandja. A trónbeszédre adandó válasz elkészült már, 's a görög lapok szerint ekkép hangzik: „Sire! A nemzet képviselői szívek legbeljéből köszönetet mondának a gondviselésnek, midőn nov. 8án felségedet magok körében megpillanták. Ma édes kötelességüket teljesítik, midőn az öröm's mély háladatosság érzelmeit terjesztik felséged elibe. ők felséged bölcs szavait szerencsés jelenségeül veszik Görögország jövődjének. Kimondhatlan örömmel vallják, hogy azon kötelekek, melyek 1833 óta a nemzetet's királyt egyesítik, azon naptól fogva feloldhatlanokká lőnek, midőn felséged atyai szívének nemes érzelmei az olly

egyhangulag kijelentett nemzeti kívánatot megpöcsételék Sire! a görög nemzet a szent szabadságháború egész ideje alatt 's a nemzeti gyűlés minden munkálatában többször ismételve főelvül jelenté ki a népnek olly üdvös alkotmányos biztosítékokat. A nemzet őszinte köszönetét mondja azon szabadelmű törvényekért, melyek a királyság-alapítás óta ezen elvekhez képest adtak ki. Azonban a görög nép hála-érzelmei tetemesen magasbultak azon napon, melyen felséged a nemzetnek csak nemrég kijelentett kívánatit helyeselve, művét a nemzeti képviselő rendszerének, mint a nemzet's király közt kötendő szerződésnek kihirdetése által koronázni méltóztattott. Ezen szerződés pedig 's az alkotmányos kormány életet's tartósságot köleszözend azon szabadelmű törvényeknek, melyek a trón alkotása óta adtak ki. A népképviselők a mindenható ótalma alatt felséged kívánatiban osztözva mindent elkövetendnek, hogy egyrészt az alkotmány alaptörvényét a görög népigazi szükségével's a művelt világ reményivel, másrészt a monarchia erőt mindazon méltánlással, melly azt illeti, őszhangzása hozzák. Teljes önmegtágadással kezdendik meg tehát munkájokat's őszinteség és hazaszeretettől vezéreltetve

foglalkozandnak az alkotmány végképi megalapításával.“ st.b. Ezen felirási terv dec. 18kán vétetett tanácskozás alá, 's általános megelégüléssel vétetett; csupán a tulzók nem levén vele tökéletesen egy értelemben, mert ők sept. 15ét különösen kiemeltetni ohajták; mások ismét azt kívánták, hogy az őrsereg's a fővárosi lakosok példás magokvisellete dicsértessék meg's az előbbi kormány gáncsolassék. Azonban a két indítvány 185 szóval 4 ellen elvettetett. Dec. 20án a felirásban egyetlen kismódosítás törtévé, ő fels. hezi átvitelére választmány nevezetett, egy másik pedig a királyné születésnapj megköszöntésére. — Dec. 21kei hírek szerint Athenében némi zavargások történtek. Azon katonaság egy része, mellytől a sept. 15-kei lázadás számozott, oda látszék az „alkotvány“ szót magyarázni, miszerint neki szabad tetszése szerint mindent szabad tenni, 's mivel ez nem ugyan, sok kicsapongásokra vetemül, korlátul csak a'szüntelen elfogallatás szolgálhatván. Dec. 11kén a nemzeti gyűlés termét fel akarák gyujtani, de a próba nem sikerült; 19kén pedig a külügyek minsterének laka lón a lángok martalékává.

ÉRTESÍTŐ.

A f. 1844. évfolyamra még előfizetni szándékozókát szives tisztelettel figyelmezteljük, hogy eziránt teljes számu példány-nyerhelés végett szorgalom-v. gyorskocsi vagy posta útján minél előbb intézkedni méltóztassanak. Előfizetési díj postán, 's boríték alatt helyben házhoz küldéssel egész évre 12 fr. félre 6 p. fr. borítékotlanul házhoz küldéssel helyben egész évre 10. félre 5 p. fr. Mint az 1836 és 40ki országgyűlés végén egy a folyóén is kedveskedendünk tiszt. Pártfogóinknak a keletkezendő új tezikkel az említett évekhez hasonló alakban. Külföldre járandó példányok iránt egyedül a bécsi cs. kir. főpostahivatalnál rendelkezhetni, egyébiránt pedig a kettős haza minden postahivatalnál's nálunk Pesten uri utcza 453. sz. Trattner-Károlyi ház első emeletén. A címeiket tisztán kérjük beküldetni. A Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

Hatodik közgyűlése

a' es. kir. szabadítéku bécs-gloggniczi vasut részvényesinek. Alulirt igazgatóság tisztelettel hja össze jelenleg az alapszabályok 20 és 21ik §§ai értelmében a hatodik rendes közgyűlést, 's erre 1844. január 29ik napját határozta.

Tárgyaltatni fognak abban:

- 1) a' vasuti szállítás eredménye 1843. január 1sejéttől december utóljaig, 's az erőműgyáré 1843. január 1sejéttől november végeig;
- 2) az osztalék hova fordittatása elhatároztatik;

Jegyzéke a' hivatalos száz t. cz. részvényesnek:

Aminger Ferencz.	Güntner dr.
Arnstein és Eskeles.	Gyra Konstantin.
Baworowszky J.	Haramy Soy.
Benvenuti G. B.	Hardtmuth L. és társ.
Beyerl Lajos.	Henikstein és társ.
Biedermann M. L. és társ.	Herzberg Henrik.
Blanc György.	Herzfelder unokája Lázár.
Blühdorn Auguszt.	Hoffmann és fia.
Bruchmann János.	Jurkovics Mátyás.
Bruck E. L.	Kaan Sámuel.
Coenzy János.	Kerkzowszky János.
Curty fia, M. D.	Kiopeka Mihály.
Dietrichstein Móríciz gr. ő excell.	Kohn Gáspár fiának özvegye.
Doblhoff Ignác báró.	Königswarter Móríciz.
Dumba M. testvérek.	Kraus J. E. H.
Dworzak Ferencz.	Laemel Leopold.
Elkansbergi Elkan L. A.	Liebenberg és fia.
Engel János.	Lichtenstein Gyula.
Foges Ráfael.	Löwenstein és fia.
Forster Ferencz.	Mayer és társ.
Geymüller Rudolf báró.	Meisl testvérek.
Godeffroy Auguszt.	Miller J. M. és társ.
Goldstein L. G.	Natorp Aloiz báró.
Gröbner Mátyás.	Neumann József.
Günther Fridrik.	Perko Auguszt.
	Püchler Ferencz.

Eladó szederfák.

M. gr. Széchenyi István urnak Soprony megyében Soprony városa mellett fekvő nagy-czenki jószágán az idén is mindennemű szederfák's esemeték kaphatók legjobb minőségben és jutányos áron. Vásárlani kívánók mind tarifát mind bővebb felvilágosítást, személyesen vagy bérmentes levélre, Pesten t. cz. Tasner A. urnál (Fel-Duna sor, 43. sz.), és Nagy-Czenken (Soprony felé) az alulirt hivatalnál szerezhetnek.

Nagy-Czenk, január 3kán 1844. A nagy-czenki tisztartói hivatal. 1-3

A' Preszburger-Zeitung és Pannonia ügyében.

A' „Preszburger-Zeitung“ és „Pannonia“ című belletristai melléklapjának hasábjait leginkább hazai ügyeknek szentelve, felszólítjuk hazánk magyar's német íróit, bennünket ezen törekvésünk-

ben, mellyet legelső hazafiai kötelességünknek tartunk, lehetőképen segíteni's e' végre politikai, szépművészeti valamint a' kereskedési vagy társadalmi élet érdekű dolgozataikat hozzánk — a' Preszburger Zeitung kiadó hivatalához — beküldeni, mellyekért a' mennyiben felhasználhatjuk. Kölesönös értekezés ut-

- 3) a' társaság javára esett részvények fölött rendelkezés törtévendik;
- 4) a' sopronyi vasúttársaság ideigl. választmányának levele, az iránt, hogy a' tervezett soprony-nyergesújfalusi vasutvonal, a' bécs-gloggniczi vasuttal kapcsolassék össze, határozat alá kerülend;
- 5) Két új igazgató fog választatni.

Az alapszabályok 17ik §a következtében tehát, az alul megnevezett, szavazatos t. cz. részvényesek, e' közgyűlésre meghívotnak, 's egyszer'smind kértnek, hogy a' fön kitűzött napon, pontban reggeli tíz óraker, az indulóhelyudvarában, a' Belvedere-vonal közelében személyesen megjelenni, 's előbb onnan az igazolásukra szükséges belépti jegyeket a' központi írószobából elvitetni sziveskedjenek.

Poggi József Mária.
Popp H. K.
Preiss György.
Ralli Amb. di Stefano.
Relai József Antal.
Reyer K. A.
Reyer és Schlik.
Robert és társ.
Robert Flórián.
Robert Lajos.
Rothschild S. M.
Schnapper Antal.
Schönerer Mátyás.
Schuller J. G. és társ.
Schwarz Mihály.
Sina György báró.
Sina János báró.
Sina Simon báró.
Skribanek József.
Spirta K. G.
Stametz J. H. és társ.
Stettner Máté.
Szécsen Miklós gr. ő excell.
Széchenyi István gróf.
Tachaner S. L.
Theuerer G. H.

Todesco Eduárd.
Todesco Herrmann.
Todesco Móríciz.
Uffenheimer J.
Vacani Kamill.
Walter A.
Wayna és társ.
Wedel József.
Wehler Károly.
Weikersheim M. H. és társ.
Wertheim Dávid és társ.
Wertheimer Gusztáv.
Wertheimstein fia.
Wertheimstein Leopold.
Wertheimstein fia Hermann.
Weschel L. M.
Winter József.
Vocher A.
Wodianer és fia.
Wotzilka H.
Würth Leopold.
Zimmer Dömötör.
Zinner és társ.

Bécs, dec. 27én 1843.

A' es. kir. szab. bécs-gloggniczi vasut igazgatósága. 1-3

ján meghatározandó tiszteletdíjt fizetendünk. A' küldeményeket kérjük postán bérmentesíteni. Felhasználás esetén a' postajárandóságot is a' beküldőnek megteríteni tük. Pozsony decemberben 1813. A' Preszburger Zeitung és „Pannonia“ szerkesztősége. 1-3

Figyelmeztetés.

Bizonyos Zsuzsák Béla János sebész, néhány czirkosival Pestbudán 's más helyeken hamisított's mult évekről szóló nemz. színházi zsebkönyveket hord. Ezen csalókra nézve kijelenteni kötelességüknek ismerik alulirtak, hogy az idei zsebkönyveket csupán Fülöp János és Korbuli István megbízottai hordhatják t. cz. pártfogóikhoz igaz uton. Az idei zseb-

könyvekben bold. Megyeri Károly arczképe's Ponsard „Lucretia“ című szomorjátéka van, 's ennél fogva könnyen megismerhető. Pesten január 7kén 1814 — Gylyén Sándor's Gönczy Soma nemzeti színház sugóji.

Tömeggondnoki-választás.

Néhai ó-moraviczai Piukovics József urnak esőtömeggondnok, hivataláról számadása benyújtása mellett lemondván, az illető hitelezők, új tömeggondnok-választás, 's egyéb szükséges intézkedések végett 1814dik évi január 18dik napjára Zombor sz. k. városba, t. Bács-megye székházába megjelenésre meghivatnak Zombor dec. 18kán 1813. az illető esőd választmány által. 1-2